

**VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ–TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Eva Kolářková

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Rozsah samostatné a přenesené působnosti obce

Range of Independent and Transferred Competence of Municipality

Student: Bc. Eva Kolářková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Milan Gryga

Ostrava 2011

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Eva Kolářková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Rozsah samostatné a přenesené působnosti obce**
Range of Independent and Transferred Competence of Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Veřejnoprávní korporace obecně
  3. Postavení obcí z pohledu současné právní úpravy (přenesená a samostatná působnost)
  4. Rozsah samostatné a přenesené působnosti obce Křtomil
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo - obecná část 5.* rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2003. 793 s. ISBN 80-7179-671-9.
KOUDELKA, Z. *Samospráva.* Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Milan Gryga**

Datum zadání: 26.11.2010
Datum odevzdání: 29.04.2011

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny. Přílohy č. 1 a č. 2 dané mi k dispozici jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě 21.4.2011

Bc. Eva Kolářková

.....

Podpis

OBSAH

ÚVOD	7
1. VEŘEJNOPRÁVNÍ KORPORACE	9
1.1 Pojem veřejnoprávní korporace obecně	9
1.2 Územní samospráva	10
1.3 Obec	11
1.4 Základní charakteristiky obce	12
1.4.1 Územní základ obce.....	12
1.4.2 Osobní základ obce.....	14
1.4.3 Ekonomický základ obce	16
1.4.4. Právo na samosprávu	18
1.5 Hospodaření obce.....	18
2. POSTAVENÍ OBCÍ Z POHLEDU SOUČASNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY	20
2.1 Působnost obce	20
2.2 Orgány obce.....	20
2.3 Přenesená působnost obce	25
2.4 Samostatná působnost obce	27
2.5 Právní předpisy vydávané v rámci obce	28
2.5.1 Vznik právních předpisů obce.....	29
2.5.2 Nařízení obcí	31
2.5.3 Obecně závazné vyhlášky	34
2.6 Spolupráce obcí.....	38
2.6.1 Obecné formy sdružení obcí	38
2.6.2 Mikroregiony.....	38
2.7 Příspěvek obci na výkon státní správy	40
2.7.1 Příspěvek na přenesenou působnost	40
2.8 Dozor nad výkonem působnosti obcí	42
2.8.1 Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí v samostatné působnosti.....	42
2.8.2 Dozor nad vydáváním a obsahem nařízení obcí v přenesené působnosti	43

2.9 Problémy malých obcí.....	44
3. SAMOSTATNÁ A PŘENESENÁ PŮSOBNOST OBCE KŘTOMIL	46
3.1 Charakteristika obce.....	46
3.1.1 Historie a symboly obce.....	46
3.1.2 Územní základ obce.....	47
3.1.3 Osobní základ obce.....	47
3.1.4 Ekonomický základ obce	47
3.2 Samostatná působnost obce Křtomil	48
3.3 Strategické cíle obce pro rok 2011-2015	49
3.4 Postavení obce Křtomil v rámci spolupráce obcí.....	50
3.4.1 Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Moštěnka	50
3.4.2 MAS-Partnerství Moštěnka.....	55
3.4.3 Programy podpor	55
3.5 Výhody a nevýhody členství ve svazku obcí	61
ZÁVĚR.....	64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	68
SEZNAM PŘÍLOH.....	70
Příloha č. 1: Lokalizace obce Křtomil.....	71
Příloha č. 2: Obecně závazná vyhláška obce Křtomil	72

ÚVOD

Jelikož samospráva tvoří vedle státní moci druhou nejdůležitější větev státní správy, rozhodla jsem se jí ve své diplomové práci více dopodrobna zabírat. Samotná samospráva je realizována prostřednictvím tzv. veřejnoprávních korporací, jimiž je například obec nebo kraj. Pro zpracování této diplomové práce jsem si vybrala právě jednu z těchto veřejnoprávních korporací a tou je obec. Důvodem této volby byla především dvě důležitá fakta. Prvním z nich je, že právě jeden z těchto územně správních celků je od narození místem mého trvalého bydliště. Druhým se stala všeobecně známá informace, že v rámci Evropské unie, již jsme členy, je stále více akceptováno přiblížení veřejné správy občanům. Proto bych si ráda zpracováním této práce s názvem „*Rozsah samostatné a přenesené působnosti obce*“ rozšířila své dosavadní znalosti týkající se této problematiky.

Činnosti a úkony státní správy jsou vykonávány prostřednictvím samostatné a přenesené působnosti. Cílem této diplomové práce je všeobecně osvětlit právě působnost obcí a uvést její konkrétní projevy. Získané poznatky budu v závěru práce aplikovat na konkrétní územněsprávní celek. V mém případě se bude jednat o mně velmi blízkou obec Křtomil. Na základě získaných informací bych poté ráda zhodnotila činnost vybrané obce z hlediska jejích projevů v rámci dané působnosti. Zpracování tohoto tématu osobně shledávám velmi přínosným především vzhledem k nesnadnosti správného pochopení rozdílu mezi těmito dvěma typy působností a to tou nejdůležitější skupinou osob – občany.

Tato diplomová práce bude řazena do tří logicky na sebe navazujících kapitol. První z nich je věnována obecnému vymezení základního pojmu a tím je veřejnoprávní korporace. Neméně důležitá je i charakteristika územní samosprávy. Nositeli územní samosprávy jsou samosprávné celky. V závislosti na tomto faktu bych se poté ráda zaměřila na konkrétní charakteristiky obce, nejzákladnějšího článku územní samosprávy, jež je pro zpracování mé diplomové práce stěžejním samosprávným celkem.

Působností obce se budu zabývat v průběhu celé druhé kapitoly. Dle mého názoru je nutno nejdříve charakterizovat jednotlivé orgány obce, protože právě prostřednictvím nich obec vykonává svoji působnost. Analýza soustavy orgánů obcí by měla vést k pochopení výkonu přenesené i samostatné působnosti. Nedílnou součástí této kapitoly bude také seznámení se s právními předpisy, jež jsou pro samosprávné celky nástrojem pro realizaci své působnosti. Chtěla bych i vymezit konkrétní záležitosti, jimiž se obec

v rámci své působnosti zabývá. Samostatná podkapitola bude pojednávat o spolupráci jednotlivých obcí. Osobně si jako občan obce Křtomil myslím, že právě aktivní podílení se na spolupráci je hlavním projevem samostatné působnosti této obce. Proto se tímto tématem budu dále do hloubky zabývat ve třetí kapitole. V závěru druhé kapitoly je pozornost věnována také dozoru a kontrole nad výkonem přenesené i samostatné působnosti. První i druhá kapitola je tedy teoretická a bude v ní odkazováno především na zákon č.128/2000 Sb., o obcích, který pro mě bude stěžejním literárním pramenem.

Jak již bylo zmíněno, třetí kapitola bude zaměřena na aplikaci získaných poznatků na konkrétní obec Křtomil. V úvodní části této kapitoly bude obec Křtomil stručně charakterizována z hlediska územního, osobního a ekonomického základu. Jedná se o základní charakteristiky územních samosprávných celků. Co se týká působnosti, tak bych se u této obce ráda věnovala především působnosti samostatné. Důvodem je zjištění, že přenesenou působnost za obec Křtomil vykonává pověřený úřad v Přerově. Stěžejní činností, jež vykonává Křtomil v rámci samostatné působnosti, je její aktivní zapojení se do spolupráce s okolními obcemi. Tato problematika, která se dotýká i mé osoby, mě velmi zaujala, a proto jsem se rozhodla jí ve třetí kapitole věnovat značnou pozornost i větší rozsah. Na závěr bych chtěla ze získaných poznatků vyvodit převažující důvody vstupu obce do svazků a provést analýzu pozitivních i negativních stránek plynoucích ze spolupráce obcí.

Celá práce se opírá o stávající legislativu, odbornou literaturu a interní materiály obce Křtomil, mikroregionu Moštěnka i MAS-Partnerství Moštěnka.

1. VEŘEJNOPRÁVNÍ KORPORACE

Základním tématem první kapitoly mé práce je vysvětlení pojmu veřejnoprávní korporace, dále pak stručný popis a charakteristika obce včetně hospodaření obce s obecním majetkem. Výchozím zdrojem pro zpracování této kapitoly a získání teoretických poznatků ohledně daného tématu mi byl *zákon č. 128/2000 Sb., o obcích*, na který se budu v následujícím textu odvolávat.

1.1 Pojem veřejnoprávní korporace obecně

Veřejnoprávní korporací je organizované sdružení osob, které mají společný cíl v uskutečňování určitého veřejného zájmu. Sledovaný cíl má význam nejen pro vlastní obsah činnosti korporace, ale rovněž pro rozsah právní subjektivity, kterou ji přiznává právní řád. Ve veřejném právu je co do činění s tzv. principem speciality, resp. principem omezené subjektivity, které vycházejí z toho, že postačí tolik právní subjektivity, kolik je jí třeba k tomu, aby byly pokryty sledované účely (zájmy) členů, nikoli však ty zájmy členů, které korporace nesleduje.

Veřejnoprávní korporace je právnickou osobou. Lze říci, že důležitým aspektem korporace je její vlastní právní subjektivita. Znamená to, že veřejnoprávní korporace je samostatným subjektem práv a povinností. Zvláště je způsobilá k majetkovým úkonům a je odpovědná za své závazky.

Veřejnoprávní korporace je zřízena přímo zákonem nebo veřejnoprávním rozhodnutím veřejného orgánu. Prvním způsobem bývají zřízeny například kraje nebo obce, druhým profesní komory.¹

Je nutno poznamenat, že veřejnoprávní korporace jsou nositeli veřejné správy. Znamená to tedy, že stát již není jediným nositelem státní správy. Úkoly, které dříve monopolně prováděl stát, jsou již převedeny na jiné nositele veřejné správy, mezi nimi i obce. Veřejnoprávní korporace je tedy člensky organizovaný subjekt veřejné správy, kterému byla svěřena moc samostatně plnit veřejné úkoly. Při plnění úkolů má veřejnoprávní korporace jako subjekt veřejné správy jistou nezávislost na správních úřadech státu, a to podle svěřených úkolů a oprávnění. Podléhá však státnímu dozoru, který

---

¹ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009, 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2.s.107-109.

se v zásadě omezuje na kontrolu zákonnosti, popřípadě hospodaření s finančními prostředky státu.

Jedním ze základních znaků, které vyznačují tuto veřejnoprávní korporaci jako subjekt veřejné správy, je uplatnění členského principu v organizaci korporace tak, že členové při plnění úkolů korporace spolupůsobí, což patří mezi podstatná práva členů, jenž tvoří základ organizační struktury korporace. Členy korporace mohou být jak osoby fyzické, tak osoby právnické.²

Důležité je také zmínit, že veřejnoprávní korporace lze rozdělit do tří druhů podle jejich základu. Prvním z nich je korporace *územní*. Rozhodující pro členství v územních korporacích je, aby příslušné osoby měly trvalé bydliště a právnické osoby sídlo uvnitř teritoria, v němž je korporace oprávněna působit. Obec je klasickým případem tohoto typu korporace. Dalším typem je korporace *osobní*. Podstatou je spojení členství s určitými vlastnostmi osob, zvláště s příslušností k určité skupině povolání. O těchto korporacích se hovoří jako o zájmové či jiné samosprávě. Osobní korporací mohou být různé komory nebo zájmová sdružení, kterým zákon přiznává veřejnoprávní oprávnění. Členství v korporacích založených na základě *věcném* vyplývá z vlastnictví k určité věci nebo obstarávání společných záležitostí.³

1.2 Územní samospráva

Nositeli územní samosprávy jsou samosprávné celky, jimiž jsou v České republice dle Ústavního zákona⁴ obce a kraje. Hlava sedmá Ústavy České republiky s názvem „Územní samospráva“ blíže vymezuje územní samosprávu na státní úrovni. Dle této hlavy je Česká republika členěna na základní územněsprávní celky, obce a na vyšší územněsprávní celky, kraje. U územní samosprávy se však nejedná o hierarchickou strukturu, tedy o nadřízenost a podřízenost. Tuto skutečnost lze vysvětlit faktem, že každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný územní samosprávný celek nemůže žádným způsobem zasahovat.⁵

---

² HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009, 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2. s.107-109.

³ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.

⁴ ÚSTAVNÍ ZÁKON č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁵ http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/odbor/moderniz/vs_vcr.pdf

Samospráva základních územněsprávních celků, tzv. obecní samospráva, byla naposledy obnovena v roce 2000 zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Dle zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně správních celků bylo k 1. lednu 2000 vytvořeno 14 vyšších územně správních celků, krajů.⁶

V České republice byl zaveden tzv. spojený model veřejné správy. Znamená to, že územně samosprávné celky vykonávají jak působnost samostatnou, tak působnost přenesenou. Nutno podotknout, že obce i kraje jsou samosprávné. Každá obec i kraj mají k dispozici vlastní majetek, se kterým hospodaří podle svého vlastního rozpočtu. Dle Ústavy jsou územní samosprávné celky územním společenstvím občanů, jimž plyne právo na samosprávu.

1.3 Obec

Jelikož je moje práce zaměřená na samostatnou a přenesenou působnost obce, chtěla bych se v této části první kapitoly věnovat stručné charakteristice právě tohoto územněsprávního celku. Zdrojem informací pro zpracování celé této kapitoly je především zákon o obcích.⁷

Dle zákona o obcích je obec, jak již bylo výše zmíněno, veřejnoprávní korporací. Obec v právních vztazích jedná svým jménem a za své jednání nese odpovědnost.⁸

Jedním z nejdůležitějších znaků, podle kterých dochází ke členění obcí, patří rozsah výkonu státní správy. Dle portálu územního plánování se obce rozlišují na obce se základním rozsahem přenesené působnosti (obce I.stupně), obce s pověřeným obecním úřadem (obce II.stupně) a obce s rozšířenou působností (obce III.stupně).⁹

Vlastní území, obyvatelstvo obce, soustava orgánů, právní subjektivita, právotvorba, vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu jsou základními znaky, které obec charakterizují.

Na tomto místě je důležité zdůraznit dvě zásady v zákonodárství, které se obcí dotýkají. První z nich je zásada jednotné právní úpravy pro všechny obce, která stanovuje základy vnitřní organizace a samosprávy obce. Tato zásada vyjadřuje vzájemnou rovnoprávnost jednotlivých obcí. Druhá zásada poukazuje na určité rozdíly v právním

---

⁶ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009, 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2. s.137-139.

⁷ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

⁸ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 2

⁹ <http://portal.uur.cz/organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

postavení obcí. Tyto rozdíly se týkají především rozsahu jimi vykonávaných agend státní správy. Dle této zásady jsou obce rozděleny na *obce základní a města*.

Městem je obec, která má alespoň 3000 obyvatel a pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.¹⁰ Města lze dále dělit do tří skupin – města základní, statutární města¹¹ a hlavní město Praha. Statutární města jsou dále členěny na městské obvody nebo městské části, které mají vlastní orgány samosprávy. Statutární města jsou od ostatních měst odlišné především tedy samosprávou jednotlivých městských částí. Statutární města se od ostatních měst liší především formálně v tom, že orgány statutárních měst mají jiné označení. Pokud chceme uvést příklad tak ve městech má vedoucí funkci starosta a ve statutárních městech primátor. Město může získat status statutárního města jen ze zákona a to na návrh některého z nositelů zákonodárné iniciativy. Zvláštní postavení má hlavní město Praha. Praha je městem s působností kraje.

Nejen statutární města se však mohou dělit na městské části. Tato možnost náleží i obci. O rozdělení obce na části rozhoduje zastupitelstvo. „*Část obce je evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a evidenčními přidělovanými v jedné číselné řadě.*“¹²

Veškeré údaje o obcích a jejich částech jsou zapsány v evidenci Ministerstva vnitra.¹³

1.4 Základní charakteristiky obce

Mezi základní znaky, jež vystihují základní podstatu územních samosprávných celků, je řazen jejich územní, osobní i ekonomický základ a právo na samosprávu. Tyto znaky typické pro jednotlivé celky jsou níže blíže charakterizovány.

1.4.1 Územní základ obce

Právní postavení všech obcí v České republice upravuje zákon o obcích, jenž je právním předpisem. Obec je dle zákona o obcích vymezena takto: „*Obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“¹⁴

---

¹⁰ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 3

¹¹ k 1.1.2006 je v České republice evidováno 24 statutárních měst – Brno, České Budějovice, Děčín, Frýdek-Místek, Havířov, Hradec Králové, Chomutov, Jihlava, Karlovy Vary, Karviná, Kladno, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Praha, Přerov, Teplice, Ústí nad Labem, Zlín

¹² zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 27

¹³ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5. s.112.

¹⁴ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 1

Obecně se územním základem rozumí vykonávání působnosti územně samosprávných celků pouze v rámci svého území. Toto území je vymezeno hranicemi, kterými je tento celek oddělen od jiných územních samosprávných celků. Vymezené území je prostorem, ve kterém obce i kraje realizují své samosprávné úkoly i zákonem svěřené úkony státní správy, tedy přenesenou působnost. Pokud to zákon nebo veřejnoprávní smlouvy stanoví, tak orgány některých obcí vykonávají vybrané úkony státní správy pro správní obvod, který zahrnuje území více obcí.¹⁵

V ústavním zákoně¹⁶ je zakotveno pravidlo, že hranice území obce může být měněna pouze se souhlasem té dané obce. Při jakékoli změně je nutná konzultace s obyvatelstvem provedené referendem. Každou provedenou změnu území obce je nutno oznámit Ministerstvu financí, příslušnému katastrálnímu úřadu i úřadu finančnímu.¹⁷

Území obce lze změnit sloučením obcí, připojením obce nebo oddělením části obce. Před *sloučením* sousedících obcí je důležité projednání a schválení tohoto aktu zastupitelstvy dotčených obcí. Ke sloučení obcí či *připojení* obce již není potřeba souhlasu jiného orgánu. Obce se mohou sloučit nebo jedna k druhé připojit na základě dohody. Tato dohoda je veřejnoprávní smlouvou. Právním nástupcem je obec, která vzniká sloučením dvou obcí nebo obec, která připojením obce nezaniká. Na tuto nově vzniklou obec přecházejí veškerý majetek původních obcí, práva a závazky těchto obcí, i organizační složky těchto obcí.¹⁸ Původní obce dnem vzniku nové sloučené obce ztrácejí právní subjektivitu, taktéž zanikají jejich orgány.¹⁹

Další možností, díky níž dochází ke změně území obcí, je *oddělení* části obce. Nová obec tedy vznikne oddělením od původní obce. Podmínkou oddělení je, že nově vzniklá obec musí mít minimálně tisíc obyvatel. O tomto oddělení obce rozhoduje na návrh obce krajský úřad. Důležité je podotknout, že oddělovaná část má na oddělení právní nárok, pokud ovšem splňuje zákonem stanovené podmínky.

Každá obec je specifická. Obce se od sebe odlišují velikostí, počtem obyvatel, ekonomickým i ekologickým bohatstvím nebo infrastrukturou. Je všeobecně známo, že každá obec má svůj název. Ve většině případů se jedná o název historický. Pokud by chtěla obec změnit svůj název, musí podat návrh na Ministerstvo vnitra a získat jeho

---

¹⁵ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009, 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2.s.139.

¹⁶ ÚSTAVNÍ ZÁKON č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

¹⁷ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 26

¹⁸ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 19

¹⁹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s.,2007. 399 s.ISBN 978-80-7201-665-5. s.93-120.

souhlas. Statistický úřad vede evidenci obcí jako právnických osob. Pouze samotná obec může rozhodovat o názvu obce, veřejných prostranství a ulic. Tyto názvy musí být uváděny vždy v českém jazyce.

Všechny ulice, náměstí, chodníky, tržiště, parky, veřejná zeleň jsou tzv. veřejným prostranstvím. Ve zkratce se jedná o veškeré prostory, které jsou přístupné všem občanům a ti je mohou kdykoli užívat. Názvy ulic a veřejných prostranství uskuteční na svoje náklady sama obec. Výjimkou jsou lesy a zemědělská půda, které do veřejných prostranství nespádají.^{20,21}

Každá obec má své specifické symboly, které ji odlišují od obcí ostatních. Mezi hlavní symboly, které obce používají, se řadí znak, vlajka a razítko neboli pečeť. Může nastat situace, že některá obec nemá svůj historický znak ani vlajku. Řešením je podat návrh na udělení těchto symbolů předsedovi Poslanecké sněmovny. Tomu může obec podat návrh také na změnu znaku a praporu obce.²²

Nejčastěji je znak obce využíván pro označení sídla, budovy obecních orgánů. Pokud chtějí znak využívat jiné než obecní subjekty, je k užití potřeba souhlasu obce. V tomto se odlišuje používání vlajky obce. Tu mohou užívat i neobecní subjekty a to bez souhlasu obce. V případě porušení tohoto pravidla či zničení nebo znevážení znaku a vlajky je možné postihovat fyzickou osobu udělením pokuty. Vedle znaku a vlajky mohou obce využívat taktéž razítko obce se znakem obce. Mezi další jiné symboly lze zařadit i primátorské insignie²³ u statutárních měst, závěsný odznak, který je využíván starostou při slavnostních událostech, například svatbách.²⁴

1.4.2 Osobní základ obce

Jak již bylo výše zmíněno, občané tvoří osobní základ obce. Dle zákona o obcích: *„Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je k obci hlášena k trvalému pobytu.“*²⁵

Územní samosprávné celky jsou v Ústavě ČR vymezeny jako územní společenství občanů, jež mají právo na samosprávu. Z toho vyplývá taktéž definice osobního základu.

²⁰ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 27-30

²¹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s., 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5. s. 113-117.

²² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s., 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5. s. 99-103.

²³ insignie - z latinského insigne = znamení, symbol, jsou odznaky hodnosti a hodností určené moci světských či církevních osob. Insignie jsou také symbolem příslušnosti a funkce osob. Insignie jako takové mají symbolizovat legitimitu osoby zastávat danou funkci a vlastnit určitou hodnotu či postavení, naznačují tedy i hierarchii různých skupin lidí.

²⁴ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 6

²⁵ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 16

Osobní základ obce tvoří fyzické osoby, občané obce, kteří jsou zároveň občany České republiky a jsou hlášeni v obci k trvalému pobytu. Obecně občané obce a kraje, cizinci s trvalým pobytem na území obce či kraje a v neposlední řadě také osoby, jež jsou vlastníky nemovitosti na území obce nebo kraje představují osobní základ obce. Občané obce i kraje se mohou prostřednictvím voleb do zastupitelstva nebo hlasováním v místním referendu podílet na tvorbě vůle těchto územně správních celků. Je důležité zmínit, že na všechny osoby vyskytující se na území obce nebo kraje se vztahují veškeré pravomoci obce nebo kraje.²⁶

Dovršením věku 18 let každý občan nabývá určitých práv. Dále zákon č.128/2000 Sb., o obcích v § 16 odst. 2 taktéž uvádí konkrétní práva, která občan získává nabytím plnoletosti. Patří mezi ně:

- právo volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí;
- právo hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zákonem č. 298/1992 Sb., o místním referendu;
- právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska;
- právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok;
- právo nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok a pořizovat z nich výpisy;
- právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti, jenž projedná rada obce a nebo zastupitelstvo obce;
- právo podávat návrhy, připomínky a podněty orgánům obce, tyto návrhy by měly orgány obce vyřizovat bezodkladně.

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, § 17: *„Občanem České republiky může být i fyzická osoba starší 18 let, která je cizím státním občanem, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.“* Tato fyzická osoba má stejná práva jako ostatní občané obce.

---

²⁶ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2

1.4.3 Ekonomický základ obce

Zákon samozřejmě vymezuje i ekonomické předpoklady obce. Každá obec je vybavenou jistou mírou ekonomické autonomie, samostatně hospodaří, disponuje vlastním majetkem a finančními zdroji. Každá obec má tedy právo vlastnit majetek a hospodařit s ním účelně a hospodárně. Faktem je, že bez existence příjmů by totiž obec nemohla financovat veřejné statky ani služby pro své občany. Obec je povinna vést evidenci svého majetku.²⁷

Zákon²⁸ stanovuje, že finanční hospodaření obce se řídí rozpočtovým výhledem a ročním rozpočtem, který je obec povinna každoročně sestavovat. Rozpočtový výhled zahrnuje základní údaje o příjmech a výdajích obce. Jde tedy především o údaje týkající se dlouhodobých závazků a pohledávek, finančních zdrojů a potřeb dlouhodobě realizovaných záměrů.

Příjmy do obecního rozpočtu se dělí na daňové, nedaňové, kapitálové a příjmy z dotací. Všechny tyto druhy příjmů jsou podstatným zdrojem financování pro následné zabezpečování veřejných statků, služeb a jiných aktivit. Největší podíl na celkových příjmech mají příjmy daňové. Dále zhruba čtyřicetiprocentní část všech komunálních příjmů tvoří dotace, ať již státní, krajské nebo dotace z rozpočtu Evropské unie.²⁹

Dotaci lze obecně charakterizovat jako převod finančních prostředků mezi vládními jednotkami, nadnárodními organizacemi a vládou. Dotace může mít charakter účelově nebo neúčelově vázaných finančních prostředků. Z přijatých dotací převažují vždy běžné dotace nad kapitálovými.³⁰ Podmínkou jejich získání je **sestavení projektu**, který musí projít posouzením poskytovatele dotace. Ten se poté rozhodne, zda dotaci udělí či nikoliv. Většina programů také předpokládá určitou **finanční spoluúčast** subjektu, kterému byla dotace přidělena.³¹

---

²⁷ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 38-48

²⁸ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,

²⁹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 7

³⁰ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

³¹ Peková, J., Pilný, J.: *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, Praha 2002.

Dělení dotací³²

1. Dle vázanosti dotace na účel použití

- *neúčelové* (všeobecné)

Tento typ dotací není vázán na konkrétní účel financování. O způsobu využití finančních prostředků, jenž plynou z této dotace, rozhoduje v zásadě volený orgán obce. Obec musí tedy profesionálně zvážit, za jakým účelem bude tato dotace využita. Tento typ dotací zvyšuje rozhodovací možnosti obcí, což více respektuje tendenci posilování pravomoci a odpovědnosti orgánů obcí.

- *účelové* (specifické)

Důležitou podmínkou poskytnutí této dotace je nutnost využití dotace nebo vyčerpání alespoň části dotace na přesně vymezený účel. Nestane-li se tak, dotace bude navrácena poskytovateli. Tyto dotace se používají zejména pro aktivity, jež jsou prioritní pro ústřední vládu, aby se mohla zabezpečit určitá minimální úroveň služeb na celém území České republiky.

2. Dle charakteru financované akce (rozpočtové skladby)

- *běžné* (neinvestiční)

Slouží k financování provozních, každoročně se opakujících, neinvestičních potřeb, které jsou obcím přidělovány buď formou účelových dotací nebo dotací neúčelových.

- *kapitálové* (investiční)

Dotace tohoto typu jsou určeny na financování investičních potřeb, které mají dlouhodobý charakter. Pokud obec chce získat tento druh dotace, musí si o ně zažádat, a proto patří mezi nenárokové dotace. Jsou zpravidla účelové, jednorázové, přísně zúčtovatelné a nevyčerpaná část se vrací zpět poskytovateli.

Taktéž *výdaje* lze členit podle nejrůznějších hledisek. Rozpočtová skladba rozděluje výdaje do dvou základních tříd na běžné a kapitálové, které respektují charakter určení vydaných finančních prostředků.

---

³² <http://www.bamasoft.com/stu/kev/zavPrace/687.pdf>

Běžné výdaje se označují za každoročně se opakující, protože slouží k financování běžných a pravidelně se opakujících potřeb v příslušném rozpočtovém období. Obvykle se běžné výdaje označují jako neinvestiční neboli provozní, protože se prostřednictvím nich financují provozní potřeby jako například platy zaměstnanců, sociální dávky a jiné výdaje obecního úřadu spadající do této kategorie.³³

Kapitálové výdaje se využívají na financování dlouhodobých a běžně se neopakujících potřeb. Jde zejména o investiční výdaje, které přesahují jedno rozpočtové období a jsou zpravidla jednorázové. Rozpočtová skladba přesně určuje jaké seskupení položek je do jednotlivých tříd začleněno.

Výdaje v jednotlivých obcích je možné charakterizovat značnými rozdíly, které jsou způsobeny zejména rozsahem přenesené působnosti, technickou vybaveností, bytovou výstavbou a rozvojem infrastruktury.

1.4.4. Právo na samosprávu

Posledním znakem, který vyjadřuje základní podstatu územně správních celků, je právo na samosprávu. Obecně se rozlišují dvě základní pojetí samosprávy - politická a právní. Rozdíl spočívá v tom, že při politickém pojetí se na výkonu samosprávy podílejí sami občané i neprofesionální funkcionáři, ve druhém případě je samospráva vykonávána nezávisle na státní správě. Samosprávu, úkoly veřejné správy, vykonává územně správní celek nezávisle vlastním jménem pouze pod státním dozorem. Ústava ČR nevymezuje, který okruh úkolů veřejné správy by měly obce vykonávat.³⁴

1.5 Hospodaření obce

Finanční hospodaření obce upravuje zákon č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Plánované roční příjmy a výdaje obce zachycuje roční *rozpočet obce*. Rozpočet obce můžeme jinak nazvat jako *finanční plán obce*. Je pravidlem, že se rozpočet obce sestavuje jako vyrovnaný. Skladbu rozpočtu obce upravuje vyhláška Ministerstva financí ČR. Přezkoumat hospodaření obce může na žádost obce příslušný krajský úřad v rámci své přenesené působnosti nebo auditor. Náklady, jež na přezkoumání hospodaření obce auditorem vzniknou, uhradí obec ze svého obecního rozpočtu. Na závěr

---

³³ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 9

³⁴ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2

krajský úřad nebo auditor vydá tzv. *závěrečný účet* a zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření obce. Zastupitelstvo je povinno na svém zasedání tento závěrečný účet projednat, popřípadě přijmout opatření k odstranění nedostatků ve svém hospodaření.^{35,36}

Dle zákona o obcích musí obec chránit svůj majetek před poškozením, zničením, odcizením nebo zneužitím. Stát nepřebírá zodpovědnost za hospodaření územních samosprávných celků, pokud však tuto nepřijme smlouvou. Obec může majetek získávat buď způsobem úplatným, tj. kupní smlouvou, dražbou nebo neúplatným, tj. darovací smlouvou, vydržením či děděním. Obec je povinna vést evidenci svého majetku. Pokud je záměrem obce disponovat se svým majetkem, ať už prodáním, výměnou, darováním nebo pronajmutím, musí tuto zprávu obec zveřejnit po dobu nejméně 15 dnů na úřední desce. V průběhu této doby se mohou případní zájemci o obecní majetek přihlásit a předložit své návrhy.³⁷

---

³⁵ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 2-4

³⁶ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 41-44

³⁷ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 38-39

2. POSTAVENÍ OBCÍ Z POHLEDU SOUČASNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

2.1 Působnost obce

Působnost lze charakterizovat jako: „*Souhrn práv a povinností, které jsou územnímu samosprávnému celku stanoveny k plnění jeho úkolů.*“³⁸ Obecně lze působnost charakterizovat také jako právní institut. Jde o oblast úkolů nebo společenských vztahů, které může obec sama regulovat.³⁹

Rozlišuje se působnost věcná, tj. veřejné záležitosti různého charakteru; územní, určená územními hranicemi územněsprávního celku; a osobní.

Výše již bylo zmíněno, že obce v České republice vykonávají svou působnost na základě tzv. **smíšeného systému**. Znamená to tedy, že územně samosprávné celky vedle vykonávání samostatné působnosti realizují i působnost přenesenou. Nutno podotknout, že obec má taktéž *pravomoc*, jež je nástrojem k uskutečňování těchto úkolů.⁴⁰

2.2 Orgány obce

Samostatná i přenesená působnost obce je vykonávána samotnými občany nebo prostřednictvím orgánů obce. Myslím tedy, že je namístě si jednotlivé orgány obce ve stručnosti charakterizovat.

Své orgány jmenuje sama obec. Tato rozhodnutí jsou jedním z projevů územní samosprávy. Jedná se o tzv. organizační výsost. Znamená to, že samosprávné celky, tedy obce, mají oprávnění uspořádat svou vnitřní a vnější organizaci v závislosti pouze na svém rozhodnutí. Vnitřní organizací máme na mysli vymezení druhů orgánů obce, způsobu jejich vytváření, jejich činnosti, jejich vzájemných vztahů, pravidel atd. Pouze výjimečně má stát oprávnění ovlivňovat složení orgánů a úředních osob v obci. Jednání obecních orgánů je ústní nebo písemné. O jednání ústní jde především při běžném jednání s občany.⁴¹

Důležité je také samozřejmě znát pravomoci jednotlivých orgánů obce. U obcí se orgány rozlišují z hlediska jejich složení na kolegiální, jež jsou tvořeny více osobami

---

³⁸ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2010. 377 s. ISBN 978-80-7357-561-8. s.163.

³⁹ Tamtéž

⁴⁰ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5. s.122.

⁴¹ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2. s.159.

a individuální tvořené jednotlivcem. Dalším hlediskem je způsob zvolení neboli legitimita. Znamená to, že orgány jsou voleny přímo občany či zastupitelstvem nebo jsou ustanovované jinak. Za orgány obce jsou zákonem označovány zastupitelstvo, rada, starosta, obecní úřad obce a zvláštní orgán obce. Dle zákona je orgánem obce i obecní policie.⁴²

Veškeré informace týkající se orgánů obcí jsem čerpala ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Jediným orgánem obce, jemuž náleží rozhodující oprávnění v oblasti samostatné působnosti obce, je **zastupitelstvo obce**⁴³. Z toho vyplývá, že je nejvyšším orgánem obce a je zakotven přímo v Ústavě ČR. Dá se říci, že zastupitelstvo obce má výsadní postavení. Zastupitelstvo obce je voleno občany v přímých volbách a je kolektivním orgánem obce. Počet členů zastupitelstva je stanoven v závislosti na velikosti obce. Zákonem jsou učeny ty záležitosti, jimiž se zastupitelstvo zabývá a o nichž rozhoduje. Mimo záležitosti, které stanovuje zákon o obcích, si může zastupitelstvo samo vyhradit i další jiné pravomoci v rámci působnosti samostatné. Členové zastupitelstva získávají zvolením tzv. mandát.⁴⁴ Každý nový člen zastupitelstva musí složit na prvním zasedání zastupitelstva obce, jehož se účastní, slib. Funkci musí vykonávat osobně, svědomitě a především v zájmu obce. Složením tohoto slibu na něj přechází práva a povinnosti spojená s výkonem funkce člena zastupitelstva. Funkce člena zastupitelstva je veřejnou funkcí.⁴⁵

Dále zákon upravuje vyplácení odměn uvolněným i neuvolněným členům zastupitelstva. Zákonem jsou také stanovena práva a povinnosti členů zastupitelstva, jimiž je například povinnost člena účastnit se zasedání zastupitelstva, které je zásadně veřejné, nebo právo na předkládání návrhů na projednání přímo zastupitelstvu obce, radě obce nebo výborům. Zákon dále uvádí rozsáhlý taxativní výčet veškerých pravomocí zastupitelstva.⁴⁶

---

⁴² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.s.169.

⁴³ Ve městě plní jeho funkci zastupitelstvo města, v městysi zastupitelstvo městyse, v městském obvodu nebo v městské části územně členěného statutárního města zastupitelstvo městského obvodu nebo městské části, v Praze zastupitelstvo hlavního města Prahy, v městské části hlavního města Prahy zastupitelstvo městské části.

⁴⁴ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 39

⁴⁵ § 206 zákoníku práce.

⁴⁶ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 67-83

Dle § 84 zákona o obcích je tedy zastupitelstvu obce vyhrazeno například⁴⁷

- schvalovat program rozvoje územního obvodu obce;
- schvalovat územní plán obce;⁴⁸
- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce;
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce;
- rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství;
- rozhodovat o některých majetkoprávních úkonech.

Zastupitelstvo obce volí ze svých řad starostu, místostarosty a další členy rady obce a také je z funkce odvolává. Zastupitelstvo obce nemá pravomoc rozhodovat v přenesené působnosti obce. Svou samostatnou působnost vykonává zastupitelstvo na veřejných zasedáních. Zákonnou podmínkou těchto zasedání je sejít se minimálně jednou za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva je svoláváno a řízeno starostou obce. Usnášeníschopné je zastupitelstvo obce teprve v případě přítomnosti nadpoloviční většiny všech jeho členů. Jednací řád stanovuje podrobnosti o jednání zastupitelstva obce. O rozpuštění zastupitelstva obce rozhoduje Ministerstvo vnitra. Dojde-li k rozpuštění zastupitelstva, je krajským úřadem jmenován správce obce. Ten pak stojí v čele obecního úřadu.⁴⁹

Dalším orgánem je **rada obce**⁵⁰, jež je zákonem charakterizována jako: „*Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvo obce.*“⁵¹ Co se týká přenesené působnosti, tak k v této oblasti rozhoduje rada pouze v případech, jež jsou stanoveny zákonem. Vydávání nařízení obce je zdárným příkladem výkonu přenesené působnosti. Tento orgán obce je tvořen starostou, jedním nebo více místostarosty, dalšími členy (tzv. radními), jež jsou voleni zastupitelstvem z řad svých členů. Rada obce musí mít nejméně 5 a nejvýše 11 členů. Počet členů musí být vždy lichý. Důležité je zmínit, že rada obce se nevolí v těch obcích, kde zastupitelstvo tvoří méně než 15 členů. V tomto případě pak funkci rady obce přebírá starosta. Narozdíl od zasedání zastupitelstva jsou schůze rady obce neveřejné. O usnášení rady i jejím

⁴⁷ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 84-85

⁴⁸ § 10 a 11 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

⁴⁹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 87-92

⁵⁰ Ve městě plní její funkci rada města, v městysi rada městyse, v městském obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města rada městského obvodu nebo městské části, v Praze rada hlavního města Prahy, v městské části hlavního města Prahy rada městské části.

⁵¹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 57

jednacím řádu platí stejná pravidla jako u zastupitelstva obce. Mezi nejdůležitější funkce rady obce patří připravování návrhů pro jednání zastupitelstva a dohlížení nad dodržováním zastupitelstvem přijatých usnesení.⁵²

Dle § 102 zákona o obcích je radě díle obce vyhrazeno:

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu;
- vydávat nařízení obce;
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce;
- stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu;
- zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy;
- stanovovat pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností.

Starosta⁵³ jako orgán je volen zastupitelstvem z řad členů zastupitelstva. Právě zastupitelstvu je starosta ze svých úkonů odpovědný. Povinností starosty je reprezentovat obec navenek. Podmínkou pro zvolení osoby do funkce starosty nebo místostarosty je české občanství. Jednací řád má upravovat způsob volby starosty a místostarosty. Starosta nemůže sám vytvářet vůli obce, může ji navenek pouze projevovat. Zákon umožňuje starostovi vykonávat určité specifické pravomoci. Vzhledem k fungování zastupitelstva a rady obce je starostovi svěřeno řízení zasedání těchto orgánů obce.⁵⁴

V době nepřítomnosti jedná a rozhoduje ve věcech starosty místostarosta. Zastupitelstvo může zvolit i více místostarostů a přidělit jim konkrétní úkoly. Zajímavostí je, že místostarosta není odpovědný starostovy obce ale zastupitelstvu obce. Podepisovat právní předpisy obce je plně v kompetenci starosty. Pokud je usnesení rady obce v samostatné působnosti nekorektní, tak může starosta výkon tohoto usnesení pozastavit a věc předložit k novému projednání zastupitelstvu. V kompetenci starosty je také zřizovat pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce. A to pouze v případech určených

---

⁵² zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 99-102

⁵³ Ve statutárních městech a hlavním městě Praze plní funkci starosty primátor

⁵⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.s.199-205.

zákonem. V tomto případě je důležité podotknout, že tyto instituce jsou dotovány z obecního rozpočtu, ale nejsou součástí obecního úřadu.⁵⁵

Dalším orgánem obce, administrativním, je **obecní úřad**. V jeho čele stojí starosta obce. Dále je tento orgán dle zákona tvořen místostarosty, tajemníkem obecního úřadu a ostatními zaměstnanci obce, jenž jsou zařazeni do obecního úřadu. V každé obci, i té nejmenší, je obecní úřad vždy zřízen. K fungování obecního úřadu stačí přítomnost starosty a místostarosty. Obecní rada může zřídit odbory a oddělení pro jednotlivé druhy činnosti. Ty pak vedou zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad realizuje zejména přenesenou působnost obce, pokud není speciálně svěřena jinému jejímu orgánu. V samostatné působnosti se zabývá těmi úkoly, které mu uloží zastupitelstvo obce nebo rada obce, nebo pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti.⁵⁶

Dále zákon upravuje formální náležitosti písemností vyhotovené orgánem obce nebo náležitosti zřizování úřední desky.

Rozlišujeme tři typy obecních úřadů v rámci přenesené působnosti. První je *klasický obecní úřad* (obec I. stupně), další je *pověřený obecní úřad* (obec II. stupně) a poslední je *obecní úřad obce s rozšířenou působností* (obec III. stupně). Úřad druhého i třetího stupně musí povinně zřizovat funkci tajemníka, který je zaměstnancem obce. Tajemník je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu. Pokud není tajemník ustanoven, plní jeho funkci starosta.⁵⁷

„Zastupitelstvo obce může zřídit **výbory** jako své iniciativní a kontrolní orgány.“⁵⁸ Jedná se zejména o výbor finanční, který dohlíží na hospodaření s obecním majetkem a finančními prostředky obce, a kontrolní, jehož ústřední funkcí je kontrola plnění usnesení zastupitelstva a rady. Výbory zřizuje vždy zastupitelstvo. Každý takový výbor musí o uskutečněné kontrole provést zápis. Kontrolní zápis musí obsahovat příslušné údaje a to předmět kontroly, kontrolou zjištěné nedostatky a v neposlední řadě také návrhy na nápravná opatření. Dále si může obec zřídit i výbor pro národnostní menšiny a to v případě, že na území obce žije alespoň 10 % občanů, kteří se hlásí k jiné národnosti než české. Někdy bývá zřizován i osadní neboli místní výbor. Tento výbor může být zřizován zastupitelstvem v jednotlivých částech obce. Členové tohoto výboru musí mít trvalé bydliště právě v té dané části obce.⁵⁹

---

⁵⁵ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 103-108

⁵⁶ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 109-111

⁵⁷ <http://portal.ur.cz/organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

⁵⁸ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 117, odst. 1

⁵⁹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 117-121

Dalším orgánem, který může být v obci zřízen radou obce, je **komise**. Tento orgán má plnit funkci poradní a iniciativní. Zejména má komise předkládat radě, již je odpovědná, náměty a stanoviska. Avšak v určitých věcech přenesené působnosti odpovídá starostovi. Příkladem komise je komise přestupková. Vedle toho může být přestupková komise zřízena také jako zvláštní orgán obce.⁶⁰

Mezi další zvláštní orgány obce se řadí povodňová komise nebo krizový štáb.

Zákon o obcích vyloženě nehovoří o *obecní policii* jako o orgánu obce, pouze se zmiňuje v § 35a odst. 2 o tom, že zřízení a činnost obecní policie upravuje zvláštní zákon. Tímto zákonem je zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Tento zákon charakterizuje obecní policii jako orgán obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou. Obecní policie⁶¹ slouží k zabezpečování záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce a spolupracuje s orgány územních samosprávných celků. Obecní policie je řízena starostou. Zastupitelstvo však může pověřit řízením i jiného svého člena. V obci jsou příslušníci obecní policie nazýváni strážníky. Velmi často je pojem strážník zaměňován s pojmem policista. Je důležité upozornit na fakt, že tyto pojmy jsou velmi odlišné, neboť policisté se řídí zákonem o Policii České republiky. Obce mohou uzavřít koordinační veřejnoprávní smlouvu o působení obecní policie jedné obce na území obce druhé a to ve stejném kraji. Ministerstvo vnitra vyhláškou stanoví formu a obsah znaku, jimiž jsou označeny stejnokroje i motorová vozidla obecní policie.⁶²

2.3 Přenesená působnost obce

Obecně přenesená působnost znamená, že obec vykonává ty úkony, které stát přímo na ni sám deleguje. Dle zákona: „*Obec vykonává na svém území státní správu ve věcech, které stanoví zákon; působnost v těchto věcech je přenesenou působností obce.*“⁶³

---

⁶⁰ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 122

⁶¹ V obcích, které jsou městy nebo statutárními městy a v hlavním městě Praze, se policie nazývá městská policie.

⁶² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5. s.216.

⁶³ zákon č.128/2000 Sb., o obcích, § 61

Dále zákon č.128/2000 Sb., o obcích, § 61 stanovuje, že při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí:

„a) při vydávání nařízení obce a při rozhodování o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech fyzických a právnických osob zákony a právními předpisy vydanými na základě zákona,

b) v ostatních případech též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů; usnesení vlády a směrnice ústředních správních úřadů nemohou orgánům obcí ukládat povinnosti, pokud nejsou stanoveny zákonem. Podmínkou platnosti směrnic ústředních správních úřadů je jejich publikování ve Věstníku vlády pro orgány kraje, okresní úřady a orgány obcí.“

Některé obce mimo svou základní přenesenou působnost vykonávají státní správu i pro více obcí, tzv. správní obvod, samozřejmě jen pokud tak stanoví zákon. Jde o obce s pověřeným obecním úřadem. V závislosti na výkonu státní správy jsou obce členěny do tří stupňů:⁶⁴

- **Obec se základním rozsahem výkonu státní správy – obce I. stupně**

Jak již bylo zmíněno, tak každá obec provádí své samosprávné úkoly samostatně a nezávisle. Zasahování státních orgánů a orgánů krajů do samostatné působnosti obce je povoleno pouze v případě ochrany zákona a pouze takovým způsobem, který je stanoven zákonem. Pouze zákon může omezit rozsah samostatné působnosti obce. Veškeré povinnosti obec v samostatné působnosti ukládá obecně závaznou vyhláškou. Působnost přenesenou v základním rozsahu provádějí orgány obce.

- **Pověřený obecní úřad – obce II. typu (dále jen POÚ)**

Pověřený obecní úřad vedle přenesené působnosti základního rozsahu vykonává další ve svěřeném rozsahu přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. POÚ je obecní úřad, který v rámci přenesené působnosti vykonává na svém území státní správu v rozsahu přiznaném „obcím s pověřeným obecním úřadem“. Obvykle tuto státní správu vykonává také pro ostatní obce v okolí. Obec s POÚ se někdy

---

⁶⁴ <http://portal.uur.cz/organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

označuje jako obec II. typu nebo obec II. stupně. POÚ rozhoduje v prvním stupni ve správním řízení o právech a právech stanovených povinnostech fyzických a právnických osob, pokud zákon nestanoví jinak. POÚ jsou podřízeny mimo jiné odboru matriční a stavební úřad. Mezi obce s pověřeným obecním úřadem v Moravskoslezském kraji se řadí například Havířov, Český Těšín, Krnov, Odry, Opava nebo Studénka a mnoho dalších.

- **Obecní úřad s rozšířenou působností – obce III. typu (ORP)**

Obecně lze říci, že obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost státní správy. ORP jsou mezičlánkem přenesené působnosti státní správy mezi krajskými úřady a obecními úřady. ORP vedle přenesené působnosti základního rozsahu a vedle přenesené působnosti pověřených obecních úřadů vykonává další ve svěřeném rozsahu přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. Věcně je rozšířená působnost vymezena jak v zákoně o obcích, tak v mnoha speciálních zákonech. Jedná se například o vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, živnostenského oprávnění, vodoprávní řízení apod.⁶⁵

2.4 Samostatná působnost obce

Samostatná působnost obce vyjadřuje právo na samosprávu. Z toho vyplývá, že obec je samostatně spravována svým orgánem a to zastupitelstvem obce. Dle zákona má stát právo zasahovat do samostatné působnosti obce jen v případě ochrany zákona. „*Obec spravuje své záležitosti samostatně (samostatná působnost). Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem.*“⁶⁶

V rámci samostatné působnosti obec vykonává úkoly fakultativní (dobrovolné) a obligatorní (povinné). Fakultativní úkoly jsou projevem možnosti samostatného rozhodování obce. Znamená to, že obec sama rozhoduje o tom, zda určité úkoly bude konat či nikoli. Naopak u obligatorních úkolů na stát velký zájem za zajištění činností nebo provozu veřejných zařízení.⁶⁷

⁶⁵ <http://portal.uur.cz/organy-uzemniho-planovani/obec.asp>

⁶⁶ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2010. 377 s. ISBN 978-80-7357-561-8.s.174.

⁶⁷ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2010. 377 s. ISBN 978-80-7357-561-8.s.174.

Prostřednictvím samostatné působnosti obec obstarává takové záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Je důležité zdůraznit, že v rámci samostatné působnosti obec podporuje rozvoj podmínek pro uspokojování potřeb svých občanů a taktéž rozvoj sociální péče. Zajišťuje odpovídající podmínky týkající se bydlení, ochrany zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.⁶⁸

Dále se v rámci samostatné působnosti obec zabývá záležitostmi existence obce a jejími územními změnami, vnitřní organizací, hospodaření s obecním majetkem, záležitostmi rozvoje obce nebo podnikatelskými aktivitami obce.

V České republice je velkým problémem odhadnout, jaké záležitosti již překračují hranice působnosti samostatné. Dochází k situacím, kdy obce upravují dokonce takové záležitosti, které jsou v konečné fázi označené za záležitosti týkající se působnosti přenesené. Existuje totiž určitý výčet záležitostí, které by dle zákona měly spadat do samostatné působnosti obce. Avšak je nemožné věcnými výčty oddělit samosprávu od státní správy. Důvodem neoddělitelnosti těchto dvou subjektů je jejich vzájemná funkčnost, jež je založená na spolupráci. Nelze-li rozeznat, zda jde o působnost samostatnou nebo přenesenou, pak je třeba se řídit ustanovením: „*Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o samostatnou působnost či o přenesenou působnost, platí, že jde vždy o činnosti patřící do samostatné působnosti obcí.*“⁶⁹

2.5 Právní předpisy vydávané v rámci obce

Nejdůležitějším nástrojem sloužící k realizaci samostatné i přenesené působnosti je vydávání právních předpisů. Orgány obce mohou vydávat v rámci své působnosti dva druhy podzákoných právních předpisů, obecně závazné vyhlášky a nařízení.

---

⁶⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 35

⁶⁹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5. s. 156-159.

2.5.1 Vznik právních předpisů obce

- **SUBJEKT OPRÁVNĚNÝ VYDAT PRÁVNÍ PŘEDPIS**

Základní otázkou při vydávání právní předpisů v obci je, kdo může daný předpis vůbec vydat. Dle Ústavy ČR je oprávněna místní právní předpis vydávat obec, veřejnoprávní korporace. V rámci obce je tímto subjektem zastupitelstvo. Jiná situace však nastává v případě přijímání nařízení obcí. V tomto případě musí rada obce schválit nařízení formou usnesení. Je nutné splnit dvě podmínky – přítomnost a souhlas nadpoloviční většiny všech členů rady. Totéž platí pro obecně závazné vyhlášky. Otázkou také zůstává, zda je možná akceptace obecně závazných vyhlášek v místním referendu. S touto otázkou nelze nesouhlasit. Z Listiny základních práv a svobod plyne občanům obce právo podílet se na správě veřejných věcí. Buď přímo nebo prostřednictvím zástupce. O přijímání vyhlášky mohou tedy rozhodnout občané v místním referendu.

- **ZMĚNA PŮSOBNOSTI PRÁVOTVORNÉHO SUBJEKTU**

K těmto situacím dochází zpravidla při změnách zákonů, které se dotýkají právotvorby obcí. Jedná se především o změnu místní nebo věcné působnosti. Zdárným příkladem změny místní působnosti je slučování obcí nebo připojení obce. V tomto případě obce musí podepsat dohodu, která obsahuje výčet právních předpisů, které vznikly právě sloučením nebo připojením a které budou na území platit po celou dobu existence nově vzniklé obce. Nutností je zveřejnění této dohody.

Změnou věcné působnosti se rozumí rozšíření nebo zúžení samostatné působnosti obce. Je nutné konstatovat, že právní předpisy zde zůstávají neměnné, tzn. platné a účinné.

- **VYHLAŠOVÁNÍ A PLATNOST PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ**

Právní předpis musí být poté podepsán starostou i místostarostou. Tento podpis je spíše symbolickým aktem. Předpis vstupuje v platnost, stává se součástí právního řádu, teprve vyhlášením, tj. vyvěšením na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Právní předpis je účinný od 15. dne, jež následuje po dni jeho vyhlášení. Výjimečně může právní předpis nabýt účinnosti dříve, již dnem vyhlášení a to především v případech akutního obecného zájmu.

Je nutné, aby obec evidovala všechny své vydané právní předpisy. Každý občan může do této evidence kdykoli nahlížet. Zajímavostí je, že od 1.1.2002 každá obec musí zveřejnit evidenci právních předpisu i v elektronické podobě.

V neposlední řadě musí být neprodleně oznámeno přijetí nového místního právního předpisu orgánu státního dozoru.

- SANKCE

Stěžejním zájmem orgánů obce je dodržování obecně závazných vyhlášek. Dojde-li k nerespektování vyhlášky, je nutno za pomoci obecní policie vyhledat viníka. Na porušení vyhláškou stanovených povinností je pohlíženo jako na přestupek nebo na jiný správní delikt. Je třeba zdůraznit rozdíl mezi přestupkem a jiným správním deliktem. Za přestupek je považováno porušení vyhlášky fyzickou osobou. V případě právnické osoby jde o jiný správní delikt.⁷⁰

Funkce sankcí⁷¹

- preventivní – hrozba sankcí jako prevence;
- reparační – sankce je náhradou za újmu způsobenou porušením právní normy;
- satisfakční – sankce jako zadostiučinění za vzniklou újmu;
- represivní – sankce jako postižení toho, kdo porušil právní normu.

Přestupkem je jednání fyzické osoby. Fyzická osoba svým chováním porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti. Je důležité zdůraznit, že za přestupek není zodpovědná fyzická osoba, která nedovršila patnáct let věku nebo osoba, která pro svou duševní poruchu nemohla rozeznat závažnost svého činu. Na druhou stranu je však za své činy odpovědná osoba, která přestupek spáchala pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Po uplynutí jednoho roku od spáchání přestupku již tento přestupek nelze projednat. Za spáchaný přestupek lze uložit sankce – pokutu, napomenutí, zákaz činnosti, propadnutí věci. Pokuta plynoucí z přestupku nebo jiného správního činu je příjmem obce. Proti pokutě je samozřejmě možno podat odvolání. Zákon o přestupcích a správní řád je aplikován v případě konání přestupkového řízení.

---

⁷⁰ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H.Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4.

⁷¹ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H.Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4. s.235

Poruší-li předpis právnická osoba, jedná se o *jiný správní delikt*. Ukládat pokuty za jiné správní delikty je součástí samostatné působnosti obce. Tuto činnost vykonává rada obce. Stejně jako u přestupku je výnos z pokuty příjmem do obecního rozpočtu. Za jiný správní delikt může obec stanovit pokutu až do výše 200 tisíc korun.⁷²

2.5.2 Nařízení obcí

Literárním zdrojem pro zpracování této části diplomové práce týkající se právě nařízení a níže obecně závazných vyhlášek obcí mi byla především kniha Stanislava Kadečky: „Právo obcí a krajů v České republice“ (2003).

Dle zákona: „*Na základě zmocnění v zákoně a v jeho mezích může rada obce vydávat právní předpisy ve věcech patřících do přenesené působnosti. Tyto právní předpisy se nazývají nařízení obce.*“ Ústavou je stanovena podmínka, že nařízení nesmí být v rozporu s předpisem vyšší úrovně, zákonem.

Nařízení jsou vydávána radou obce v rámci přenesené působnosti. Prostřednictvím nařízení může rada obce například stanovit místa, na kterých se lze shromažďovat. Obecně z Listiny práv a svobod plyne lidem právo se shromažďovat a právo na svobodu projevu. Podmínkou shromáždění je, že místo shromáždění se musí nacházet ve vzdálenosti alespoň 100 metrů od budov zákonodárných orgánů.

Další z pravomocí rady obce je vydat nařízení, na základě něhož dochází k **upravení maximální ceny**. Prostřednictvím tohoto nařízení může obec regulovat a dohlížet na ceny výrobků, výkonů, prací a ostatních služeb na tuzemském trhu. Působnost tohoto nařízení se dotýká veškerého prodeje, který je realizován na území obce. Nezáleží přitom na tom, zda prodej uskutečňuje fyzická nebo právnická osoba s trvalým pobytem nebo sídlem na území obce. Dojde-li k nedodržení tohoto nařízení týkající se cenových předpisů, bude viníkovi uložena pokuta, jež bude příjmem do obecního rozpočtu.

Obec může také na základě vydání nařízení o **tržních řádech** stanovit místo pro prodej a poskytování služeb. Dále stanovit kapacitu a vybavenost tržiště, dobu možného prodeje, pravidla pro dodržování čistoty a bezpečnosti na tržišti a v neposlední řadě také pravidla provozu tržiště. Tržní řád stanovuje povinnosti vztahující se pouze na nabídku, prodej zboží a poskytování služeb mimo provozovnu. Vykonávat tyto činnosti lze pouze na místě k tomu určeném, na tržnici nebo tržišti. Názorem S. Kadečky je, že neexistuje žádný důvod pro to, aby vydávání tržního řádu bylo svěřeno obci právě v její

---

⁷² KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H.Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4. s.235-237.

přenesené působnosti. Osobně se přikláním k jeho názoru, že oprávnění vydat tržní řád by mělo být součástí samostatné působnosti obce.

Dle zákona č.13/1997 Sb., o pozemních komunikacích může obec v nařízení vymezit oblasti **místní komunikace** pro účely organizování dopravy. Místní komunikaci lze nejjednodušeji charakterizovat jako veřejně přístupnou pozemní komunikaci. Silnice I. třídy spadají do vlastnictví státu. Naopak pozemní komunikace II. a III. jsou vlastnictvím kraje, na jehož území se nacházejí. Tato komunikace je užívána pro místní dopravu na území obce. Nařízení pak stanovuje i oblasti obce, které jsou využívány občany a za jejich využití je třeba zaplatit cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy. Jde především o místa ke stání nebo odstavení vozidla. Ze zákona vyplývá, že vlastníkem místních komunikací je obec. Obec může nařízením regulovat pouze místní komunikaci, která spadá do jeho území. Nařízení obce se samozřejmě dále nedotýká dálnic ani jiných účelových komunikací. Zpoplatněné úseky místní komunikace musí být označeny příslušnou dopravní značkou podle zákona o provozu na místních komunikacích. Nařízení taktéž může vymezit oblast obce, ve kterých nelze místní komunikaci ke stání nebo odstavení vozidla vůbec použít. Je-li místní komunikace málo frekventovaná, obec pak nemusí zajistit jejich sjízdnost a schůdnost v zimních měsících. Musí však nařízením tyto úseky vymezit. V neposlední řadě zákon o pozemních komunikacích stanovuje že: *„Obec stanoví nařízením rozsah, způsob a lhůty odstraňování závad ve schůdnosti místních komunikacích a průjezdných úseků silnic.“*⁷³ Průjezdným úsekem silnic se rozumí úsek, jež vede zastavěným nebo zastavitelným územím.

Další nařízení obce se může zabývat **cenami stavebních pozemků**. Vydané nařízení stanovuje ceny stavebních pozemků v cenových mapách. Prodávající při prodeji stavebního pozemku musí obci předložit informace o jeho sjednané ceně za m², o parcelním čísle a názvu katastrálního území. Zákon č.151/1997 Sb.,o oceňování majetku stanoví způsob oceňování stavebního pozemku.

Vyžaduje-li to situace, obec vydává na popud okresní veterinární správy nařízení týkající se **mimořádných veterinárních opatření**. Nařízením obec stanoví a zrušuje mimořádná veterinární opatření nebo prohlašuje nákazu za zdolanou. Veterinární zákon blíže vymezuje jednotlivá mimořádná veterinární opatření. Tato nařízení se vydávají v případě výskytu nebezpečné nákazy, při identifikaci zdravotně závadných živočišných

---

⁷³ zákon č. 13/1997 SB., o pozemních komunikacích, § 27 odst. 7

produktů, vody nebo krmiv nebo hrozí-li nebezpečí zavlečení nebo rozšíření původců nákaz.

V případě vyhlášení nouzového stavu vládou je obec povinna provést **krizová opatření**. Jde o situace ohrožující životy, zdraví nebo majetkové hodnoty. Zejména se jedná o živelné pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie. Obec je povinna vydat a vyvěsit nařízení krizového opatření na úřední desce obecního úřadu. Nařízení obce může být v těchto případech zveřejněno i jiným způsobem, například vyhlášením místním rozhlasem. Stav nebezpečí je vyhlášen hejtmánem kraje na dobu nezbytně nutnou a to na celém území kraje nebo na jeho části. Náklady, jež jsou vynaloženy na realizaci krizových opatření, jsou hrazeny z obecního rozpočtu.

Přenesená působnost obce se dotýká i **ochrany ovzduší** obce. Obec může na obecním území regulovat či zcela zakázat používání některých druhů paliv. Jde zejména o paliva vysoké kvality s vyšším obsahem síry a příměsí dalších látek. Je pravidlem, že většina občanů spaluje suché rostlinné materiály v otevřených ohništích nebo zahradních krbech. I tato problematika se dotýká nařízení obce, prostřednictvím kterého může spalování obec opět regulovat. Nelze spalovat takové rostlinné materiály, které obsahují škodlivé chemické látky. Úplně zakázat spalování suchých rostlinných materiálů může obec jen tehdy, zajistí-li odstranění těchto materiálů jiným způsobem. Opět za porušení těchto nařízení může obec uložit pokutu od 500 do 150 000 korun.

Na základě zákona č. 483/2008 Sb., o **ochraně ovzduší** má obec právo zpracovat a vydat místní program snižování emisí. Hlavním cílem těchto programů je zlepšení kvality ovzduší. Znění všech těchto programů musí být k dispozici k nahlédnutí v elektronické podobě. Příkladem znečištění ovzduší v Moravskoslezském kraji je vyhlášení vzniku smogové situace. Znečišťující látky v ovzduší překročí varovný limit. Současně s vyhlášením musí být omezeny emise ze stacionárních zdrojů, které se na znečišťování ovzduší rozhodujícím způsobem podílejí.

Zájmem obce je taktéž **ochrana přírody a krajiny před rušivou činností**. Nařízením může obec zakázat nebo omezit ty činnosti, které by mohly krajinu nebo prostředí narušit. Mezi tyto rušivé činnosti patří například i nedovolený odchyt živočichů nebo sběr rostlin. Každý občan má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, nesmí však les poškozovat nebo jakýmkoli jiným způsobem narušovat lesní prostředí. Musí dbát pokynů vlastníku lesa nebo jeho části či nájemce lesa. Obec na základě vydaného nařízení může omezit nebo úplně zamezit vstup do lesa s cílem jeho ochrany. Nejvýše však na dobu tří měsíců.

2.5.3 Obecně závazné vyhlášky

Jak již bylo výše zmíněno, nařízení obec vydává v rámci své přenesené působnosti a obecně závazné vyhlášky v rámci působnosti samostatné. Obecně závazné vyhlášky, předpisy nižší právní síly, má oprávnění vydávat zastupitelstvo obce.

Dle zákona o obcích⁷⁴ může obec ukládat povinnosti v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou

- a) *ve věcech stanovených zvláštním zákonem;*
- b) *k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejně přístupných místech v obci jsou takové činnosti zakázány;*
- c) *pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků;*
- d) *k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství.*

Obecně závazné vyhlášky jsou postaveny na pravidlech chování. Obecně závaznou vyhláškou tedy obec ukládá občanům povinnosti. Pravidlem je, že vyhláška musí odpovídat zákonům, nesmí tedy odporovat vyšším právním předpisům. Působnost obecně závazných vyhlášek se vztahuje pouze na území územněsprávního celku, který jej vydal.

V této části mé práce bych se ráda věnovala těm obecně závazným vyhláškám, které jsou podle mě velmi důležité. Na tyto vyhlášky se i posléze zaměřím v praktické části mé práce, kde budu zjišťovat, jaké obecně závazné vyhlášky vydává obec Křtomil, jež jsem si zvolila.

Základní a velmi důležitou oblastí, jež obec reguluje prostřednictvím obecně závazných vyhlášek, je **veřejný pořádek**. Prostřednictvím obecně závazných vyhlášek se obec snaží omezit nebo zakázat takové činnosti, které právem považuje za škodlivé. Avšak existují i takové oblasti veřejného pořádku, které obec vyhláškami nemůže regulovat. Jde zejména o problém kouření na veřejných prostranstvích, provoz obecních

---

⁷⁴ Zákon č.128/2000 Sb., o obcích, § 10

zařízení sloužící potřebám veřejnosti nebo dokonce o jízdu na skateboardech a kolečkových bruslích na pozemních komunikacích.

Otázka zákazu **kouření** je upravena zákonem⁷⁵, jehož zájmem je chránit společnost, především děti, před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a návykovými látkami. Zákon tedy stanovuje místa, kde je kouření absolutně zakázáno.

Co se týče **provozu veřejných zařízení**, je důležité zdůraznit, že dle názoru Ministerstva vnitra je provozovatel knihovny, koupaliště, sportoviště, dětských hřišť nebo pohřebišť povinen vydat jejich provozní řád. I když obec nemůže stanovovat vyhláškou tyto provozní řády, stále je v její kompetenci právo na úpravu povinností týkající se užívání těchto zařízení.

Problematiku **jízdy na skateboardech a kolečkových bruslích** také obec nemůže prostřednictvím svých vyhlášek regulovat. Platí to v případech veřejných prostranství, které mají povahu pozemní komunikace.

Existují však spíše oblasti, které obce mohou pomocí veřejně závazných vyhlášek regulovat. Jednou z nich je **regulace konzumace alkoholu** na veřejných prostranstvích. Jedná se zvláště o případy, kdy nadměrná konzumace alkoholu může narušit místní pořádek. Z principu proporcionality plyne, že zákaz by se neměl vztahovat na celou plochu. Vyhláška by tedy měla stanovit rozsah regulace, tzn. vymezit místa popřípadě její dobu.

Nepřímo s regulací veřejného pořádku souvisí i **regulace nadměrného hluku** nebo rušení nočního klidu. V některých obcích je vyhláškami stanoven čas, kdy nesmí být používána zařízení, která hluk způsobují. Obec nemůže například zakázat používat tato zařízení po celý den nebo několik dnů po sobě. Vyhláškou by obec měla taktéž konkretizovat pojem noční klid. Vyplývá to z toho, že pojem noční klid dle Ústavního soudu není vymezen v žádném právním předpise. Je potřeba vyhláškou upřesnit dobu nočního klidu. V pracovní dny a o víkendu se tato doba může lišit. Obce svými vyhláškami například zakazují rušení nočního klidu zvířaty nebo obtěžování občanů obytných domů veřejnou produkcí hudby. Totéž platí i u provozování diskoték.

Do samostatné působnosti obce také spadá regulace **znečišťování veřejných prostranství** a veřejných objektů odpadky, splaškovými vodami nebo psími exkrementy. Každá osoba, jež způsobí znečištění veřejného prostranství, je povinna toto znečištění

---

⁷⁵ zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

neprodleně odstranit na své náklady. Viník, který poruší vyhlášku týkající se této oblasti, může být stíhán za přestupek proti veřejnému pořádku.

Další zajímavou oblastí, kterou v rámci své samostatné působnosti obec reguluje, je **chov zvířat**. Do této oblasti spadá volný pohyb zvířat, obtěžování sousedů zvířaty nebo pobíhání zvířat po cizích pozemcích. Jde o tzv. občanskoprávní vztahy, na něž je aplikován občanský zákoník. Prostřednictvím obecně závazné vyhlášky obec stanoví způsob pohybu zvířat, především psů, na veřejných prostranstvích obce. Podmínkou volného pohybu psů je náhubek. V ostatních případech se pes musí pohybovat na vodítku. Obec v rámci své působnosti může zamezit vstup zvířat na určitá místa veřejného prostranství. Je nutné tato místa vymezit příslušnou značkou. Mezi taková místa patří dětská hřiště, koupaliště nebo místa lázeňská.

Obec také může regulovat nepřipustné činnosti jako **žebrání** nebo **prostituci**. Žebrání je vyhláškou možné v určitém rozsahu omezit. Naopak prostituci lze na všech místech veřejného prostranství obce úplně zakázat. Uskutečňování této činnosti může ve značné míře narušit a ohrozit mravní výchovu dětí a mládeže.

„Provozování výherních hracích přístrojů nesmí být povoleno ve školách, školských zařízeních, v zařízeních sociální a zdravotní péče, v budovách státních orgánů a církví, jakož i v sousedství uvedených budov. Okruh vzdálenosti do 100 metrů od těchto budov může obec stanovit obecně závaznou vyhláškou.“⁷⁶ Povolení k provozování hracích automatů vydává příslušný obecní úřad. Vyhláškou tedy obec může určit podmínky, místo a čas provozování hracích přístrojů.

Další oblastí regulace je vylepování **plakátů**. Obecně závazné vyhlášky určují místa, kde mohou být plakáty vylepovány, tzv. plakátovací plochy. Za přestupek je považováno poškozování nebo ničení veřejně prospěšných zařízení, konkrétně dopravních značek, jízdních řádů, označení zastávek veřejné dopravy, dopravních staveb, vodovodů, kanalizací a další.

Obec ve své samostatné působnosti může zavést také vybírání **místních poplatků**. Obecně závaznou vyhláškou stanovuje podrobnosti jejich vybírání, konkrétní sazbu poplatku, poplatkovou povinnost, případně osvobození od poplatku. Pokud povinná osoba nesplní v termínu svou poplatkovou povinnost, tak dle zákona o místních poplatcích má obec právo zvýšit nezaplacené poplatky až o 50%.

---

⁷⁶ Uvedené zmocnění k vydání obecně závazné vyhlášky obce je obsaženo v ustanovení § 17 odst. 11 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Taxativní výčet:

- **poplatek ze psů** – je povinen zaplatit majitel psa staršího než 6 měsíců v místě svého trvalého bydliště;
- **poplatek za likvidaci odpadů**;
- **poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt** – je povinna zaplatit fyzická osoba, která přechodně a za úplatu pobývá v lázeňských místech, poplatek vybírá pro obec fyzická nebo právnická osoba, která ubytování poskytl;
- **poplatek za užívání veřejného prostranství** – platí osoba za umístění reklamní nebo prodejní zařízení, zařízení cirkusů nebo lunaparků, vyhrazení parkovacího místa, sazba poplatku je stanovena za m² a den;
- **poplatek ze vstupného** – vybírá se ze vstupného na kulturní, sportovní a jiné společenské akce;
- **poplatek z ubytovací kapacity** – je placen za každé zařízení sloužící k přechodnému ubytování za úplatu;
- **poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj** – je povinen platit provozovatel tohoto hracího přístroje.

Z obecného průzkumu plyne, že většina obcí v České republice vybírá především poplatky ze psů (99% obcí), poplatek za likvidaci odpadů (92% obcí) a poplatek za užívání veřejného prostranství (69% obcí).⁷⁷

Ze zákona o dani z nemovitosti vyplývá povinnost vlastníkům pozemků a staveb platit **daň z nemovitosti**. Zákon také stanovuje sazbu daně a její výpočet. Obecně závaznou vyhláškou pak obec může pro jednotlivé části obce zvýšit nebo snížit zákonem stanovený koeficient daně z pozemků a staveb.

Myslím si, že hodně diskutovaným tématem ve většině obcí je otázka **komunálního odpadu**. Opět prostřednictvím obecně závazné vyhlášky může obec určit způsob shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, které vznikají na jejím katastrálním území. Odpad je charakterizován jako každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl či povinnost se zbavit. Zákon č.185/ 2001, Sb. o odpadech dále vymezuje pojmy jako komunální odpad, shromažďování odpadu, sběr odpadů, využívání i odstraňování odpadu.

---

⁷⁷ <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6316968>

2.6 Spolupráce obcí

Velmi zajímavou oblastí ve výkonu samostatné působnosti obcí, proto ji věnuji celou jednu podkapitolu, je jejich **spolupráce**. Nejčastějším důvodem spolupráce obcí je společné obstarávání záležitostí. Charakteristickým rysem sdružování obcí je přenesení určité působnosti, která by jinak připadala jednotlivým obcím, na jiné útvary.⁷⁸

Kooperace mezi obcemi je realizována zejména prostřednictvím smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního účelu, smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí nebo zakládáním právnických osob dvěma nebo více obcemi podle zvláštního zákona. Spolupráce je také možná s obcemi jiných států. Obce se také mohou stát součástí mezinárodních sdružení jejich orgánů. Zákon dále vymezuje jednotlivé náležitosti těchto smluv i předmět činnosti svazku obcí.⁷⁹

2.6.1 Obecné formy sdružení obcí

- spojení obecní správy – tímto aktem zanikají orgány samostatných obcí a vytvářejí se nové orgány společné pro sdružené obce;
- správní obce (společenství) – v tomto případě nedochází k zániku orgánů samostatných obcí, vedle toho vznikají navíc orgány společenství, které zajišťují záležitosti společně pro více obcí a to jménem jednotlivých sdružených obcí;
- svazy obcí – narozdíl od společenství vykonávají orgány svazu obcí svěřené úkoly vlastním jménem a na vlastní odpovědnost;
- výkon veřejné správy orgány jiných obcí – orgány jedné obce jsou pověřeny vykonávat určité úkoly veřejné správy na území více obcí, pověřená obec tedy přebírá práva a povinnosti ostatních obcí.⁸⁰

2.6.2 Mikroregiony

Typickým příkladem spolupráce obcí v České republice je vytváření mikroregionů. Faktem je, že počet mikroregionů v posledních letech stále roste. Vytvoření mikroregionu

---

⁷⁸ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2010. 377 s. ISBN 978-80-7357-561-8.

⁷⁹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5. s.160-165.

⁸⁰ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2010. 377 s. ISBN 978-80-7357-561-8.

⁸⁰

je institucionalizovanou podobou spolupráce obcí, která upravuje vzájemné vztahy jednotlivých členů.⁸¹

Mikroregion lze charakterizovat jako sdružení několika obcí. Účelem této spolupráce obcí je dosažení společných cílů. Typickým rysem takového svazku je vznik z vlastní iniciativy, dobrovolně, a nikoli pomocí nadřízeného orgánu nebo ze zákona. Co se velikosti týče, tak na území České republiky převládají mikroregiony tvořeny zhruba deseti členskými obcemi. Hlavní důvodem vzniku mikroregionů je společný zájem obcí o obecný rozvoj území. Druhým případem je spojení obcí pouze na určitou dobu. Znamená to, že po splnění jednorázového úkolu obce spolupraci ukončí. Příkladem může být vybudování plynofikace nebo kanalizace. Důležité je také zdůraznit, že obce se spojují a spolupracují také za účelem získání finančních prostředků z různých fondů, které by jako samostatné jednotky neměly šanci získat. Na základě toho obce společně vypracovávají mikroregionální programy i konkrétní projekty.⁸²

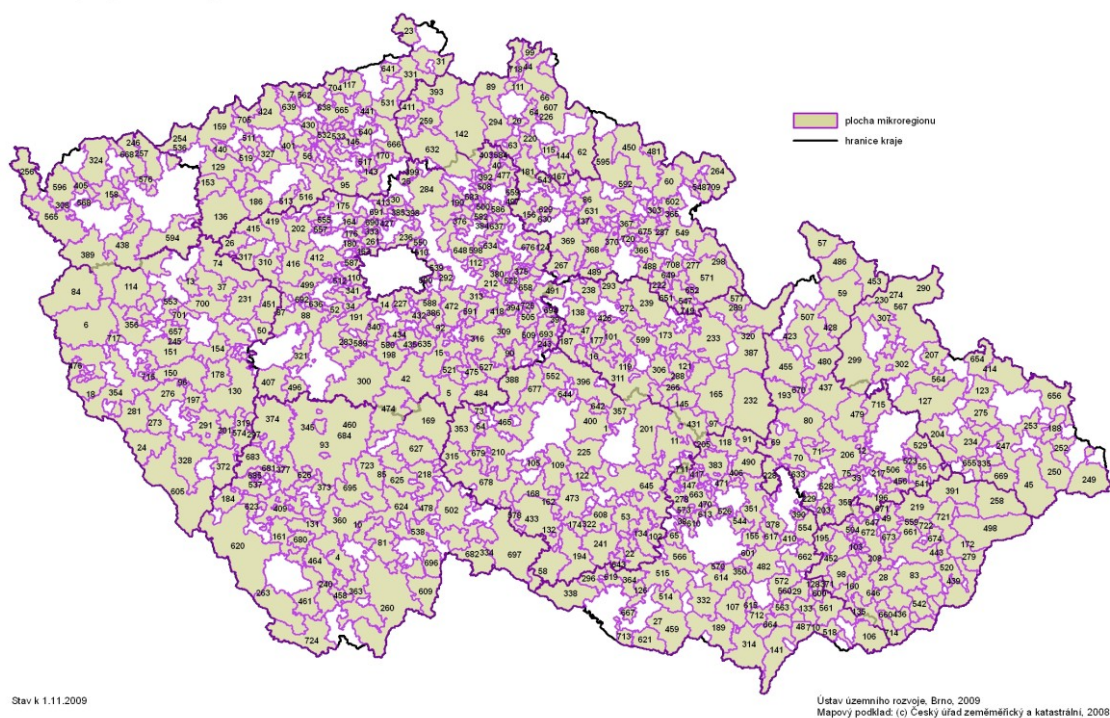
---

⁸¹ GALVASOVÁ, I. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 138 s. ISBN 978–80-86251–20-2. s. 22 – 23.

⁸² <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>

Obrázek 2.1 Mapa mikroregionů České republiky

Mikroregiony v České republice

zdroj: Ústav územního rozvoje

V roce 2006 Ústav územního rozvoje založil Registr mikroregionů České republiky. Jde o webovou databázi, kde lze získat informace o geografickém vymezení mikroregionu, jeho základní identifikační údaje, informace rozvojových dokumentech jednotlivých obcí nebo zahraničních kontaktech.⁸³

2.7 Příspěvek obci na výkon státní správy

2.7.1 Příspěvek na přenesenou působnost

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, v § 62 uvádí: „*Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti*“. Ze státního rozpočtu získává obec příspěvek na vykonávání úkolů týkající se přenesené působnosti. Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu určuje výši tohoto příspěvku pro příslušný kalendářní rok. Je důležité zdůraznit, že jde opravdu pouze o příspěvek. Znamená to,

⁸³ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3767>

že příspěvek nepokryje celé finanční náklady obce. Část nákladů obce musí obec sama hradit z obecního rozpočtu. Dojde-li k přesunu přenesené působnosti rozhodnutím krajského úřadu nebo Ministerstva vnitra, tak je současně rozhodnuto také o příspěvku na výkon přenesené působnosti.⁸⁴

Na tento příspěvek ze státního rozpočtu na plnění úkolů v přenesené působnosti mají obce právní nárok. Zákon však nestanovuje, v jaké výši bude tento příspěvek poskytnut. Pouze stát rozhoduje o výši příspěvku pro jednotlivé obce. Není podmínkou, že výše příspěvku musí být pro každou obec stejná. V důsledku toho stát nemůže obcím nařizovat, v jaké kvalitě mají vykonávat přenesenou působnost. Stát nemůže například obcím nařizovat, jaké množství pracovníků má zajišťovat výkon státní správy v přenesené působnosti. Příspěvek je tedy zároveň určen na pokrytí nákladů mzdových a provozních.⁸⁵

Objem příspěvku na výkon státní správy v přenesené působnosti obcí, jenž je vždy stanoven v tisíci korunách, vychází z aktualizovaných dat o počtech obyvatel dle bilance obyvatel České republiky k 1. 1. 2010. Zajímavé je, že i přes meziroční nárůst počtu obyvatel celkový objem příspěvku na výkon státní správy proti roku 2010 výrazně klesá.⁸⁶

Účelové dotace a příspěvky ze státního rozpočtu na běžné výdaje:⁸⁷

- *příspěvek na školství* - je určen na částečnou úhradu provozních výdajů základních, mateřských, speciálních základních a mateřských škol, víceletých gymnázií zřizovaných obcemi a hl. m. Prahou. Propočtový ukazatel na žáka je stanoven ve výši 1401 Kč.
- *příspěvek na vybraná zdravotnická zařízení* - je určena pro zvláštní dětská zařízení, především kojenecké ústavy, dětské domovy. Dotace na jedno místo činí 93068 Kč.
- *příspěvek na výkon státní správy* - je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy dle § 62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Příspěvek je mezi obce rozdělován podle metodiky stanovené Ministerstvem vnitra.
- *příspěvek na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím* – je určen na provoz kulturních zařízení, knihoven nebo divadel.

⁸⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5. s. 155-156.

⁸⁵ KOUDELKA, Z.; ONDRUŠ, R.; PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (obecní zřízení) – komentář*, PRAHA: Linde2009, ISBN 978-80-7201-760-7 str. 240

⁸⁶ <http://www.alis.cz/keo/download/zpravMF/zpr111.pdf>

⁸⁷ <http://www.alis.cz/keo/download/zpravMF/zpr111.pdf>

V průběhu roku 2011 má dojít ke snížení příspěvku na výkon přenesené působnosti městům a obcím až o 17,6%. Členové Svazu měst a obcí s tímto snížením absolutně nesouhlasí. Dle jejich názoru se nejedná o úsporu veřejných financí, ale o pouhé přenesení úhrady nákladů na výkon státní správy ze státu na obce. Není možné, aby obce prostředky ze svých rozpočtů určené například na investice do kanalizace nadále vydávaly na provozní výdaje spojené s výkonem přenesené působnosti.

Ministerstvo financí navrhuje snížení příspěvku uhradit ze zvýšeného podílu sdílených daní, zejména pak v důsledku zdanění příjmů ze stavebního spoření. Avšak financování výkonu přenesené státní správy nelze míchat se samostatnou působností, na kterou jsou určeny právě příjmy ze sdílených daní. Daňové příjmy mají sloužit k rozvoji obce, nikoliv k úhradě administrativních činností prováděných pro stát.⁸⁸

2.8 Dozor nad výkonem působnosti obcí

2.8.1 Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí v samostatné působnosti

Dozor nad samostatnou působností obce je v kompetenci správního orgánu, jímž je Ministerstvo vnitra. Dle zákona o obcích jsou předmětem jeho dozoru správní akty vydávané obcemi, tzn. obecně závazné vyhlášky. Obecně závazné vyhlášky stanovují konkrétním subjektům práva a povinnosti. Na obce, které byly v rámci samostatné působnosti nečinné a nevydaly žádné obecně závazné vyhlášky, se dozor nevztahuje. Dozor je správním orgánem vykonáván až po přijetí obecně závazné vyhlášky orgánem obce. Obec je totiž povinna zasílat přijaté vyhlášky Ministerstvu vnitra ihned den po jejich vyhlášení.

Jak již bylo výše zmíněno, státní orgány nebo orgány krajů mohou do samostatné působnosti obce zasahovat jen v zákonem stanovených případech, vyžaduje-li to ochrana zákona. Cílem této kontroly je zjištění, zda obec koná svou činnost v souladu se zákonem. Nejdůležitější podmínkou je tedy shoda obecně závazných vyhlášek se zákonem. Ze zákona o obcích vyplývá, že dozorový a kontrolní orgán se nezabývá jednáním obcí z hlediska předpisů práva občanského, například uplatnění náhrady škody, bezdůvodného

---

⁸⁸ <http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/snizeni-prispevku-na-vykon-prenesene-pusobnosti-neni-usporou.aspx>

obohacení; obchodního, například problematika veřejné obchodní soutěže; a pracovního, například vztahy vyplývající z pracovních smluv.⁸⁹

Správní orgán provádí kontrolu z vlastní iniciativy. Pokud obec porušila zákonem stanovené podmínky, tj. vyhláška odporuje zákonu, může správní orgán požadovat zjednání nápravy, pozastavit účinnost nebo výkon vydaného správního aktu. Zjednání nápravy může být provedeno dvojím způsobem – změnou nebo zrušením. Pro zjednání nápravy má obec k dispozici 60-ti denní zákonnou lhůtu. Novou vyhlášku, která nahrazuje vyhlášku původní, musí schválit zastupitelstvo. Nová vyhláška musí být opět řádně vyhlášena a vyvěšena na úřední desce po dobu 15 dnů. Přímou pozastavit účinnost vyhlášky bez předchozího návrhu na zjednání nápravy může ministerstvo pouze v případech, kdy je vyhláška v rozporu s lidskými právy a základními svobodami.

Pokud obec nezjedná nápravu ve stanovené lhůtě, tak ministerstvo podá ve lhůtě 30 dnů návrh na zrušení vyhlášky k Ústavnímu soudu. Ústavní soud může návrh Ministerstva vnitra odmítnout, zamítnout nebo řízení zastavit. Pokud v této lhůtě obec zjedná nápravu, je nezbytné tuto změnu nahlásit Ministerstvu vnitra, které dále zruší ve lhůtě 15 dnů návrh o pozastavení účinnosti vyhlášky u Ústavního soudu.⁹⁰

2.8.2 Dozor nad vydáváním a obsahem nařízení obcí v přenesené působnosti

Předmětem kontroly přenesené působnosti obce jsou vydaná nařízení. Narozdíl od samostatné působnosti obce kontrolu v rámci přenesené působnosti obce vykonávají krajské úřady. Ze zákona⁹¹ vyplývá místní příslušnost jednotlivých krajských úřadů. Cíl a postup vykonávání dozoru se v podstatě neliší od kontroly samostatné působnosti obce.

Pokud je v průběhu kontroly zjištěn rozpor mezi nařízením a zákonem, krajský úřad opět může požadovat zjednání nápravy ve lhůtě 60 dnů nebo může pozastavit účinnost nařízení. Je třeba zdůraznit, že krajský úřad může pozastavit i jen určitou část nařízení. Platnost rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení nabývá doručením tohoto rozhodnutí obci. V průběhu pozastavení je nařízení stále platné, ale nelze podle něj postupovat. V případě, že v době pozastavení nařízení, rada obce nebo zastupitelstvo obce sjedná nápravu, krajský úřad musí neprodleně zrušit toto pozastavení.⁹²

---

⁸⁹ <http://www.ochrance.cz/chcete-si-stezovat/zivotni-situace-problemy-a-jejich-reseni/obce-a-mesta-samosprava/>

⁹⁰ ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: Linde Praha a.s. 2007, 253 s. ISBN 978-80-7201-640-2. s. 24-31.

⁹¹ zákon č.347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně správních celků

⁹² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 125

2.9 Problémy malých obcí

Jedním ze stěžejních problémů se zdá být problematika týkající se výkonu přenesené působnosti právě v malých obcích. Jak již bylo výše zmíněno, obce mezi sebou mohou uzavírat veřejnoprávní smlouvy. Na základě těchto smluv pak orgány jedné obce mohou provádět přenesenou působnost pro orgány jiných obcí. Podmínkou je, že delegovaná obec musí vykonavateli za tuto činnost zaplatit. Často jde dokonce o částku vyšší než je státní příspěvek na přenesenou působnost. Problémem je pak to, že z důvodu nedostatečných finančních prostředků obec přenesenou působnost na jinou obec nedeleguje a sama ji však také nevykonává.⁹³

Všeobecným názorem je, že malé obce by přenesenou působnost neměly vykonávat vůbec. Důvodem je neuvolněnost starostů pro tuto funkci a nedostatek spolupracujících zaměstnanců. Ve většině malých obcí starosta vykonává veškeré činnosti.

Na druhou stranu by malé obce měly vykonávat jednoduché, časově nenáročné činnosti ve vztahu k občanům, protože jsou jim blíže a mohou reagovat operativně. Zato odbornější rozhodnutí vyžadující více času, který zvláště neuvolněný starosta nemá, a více kvalifikace by měl vykonávat někdo jiný.⁹⁴

Problémem malých obcí je také nemožnost orgánů obce řešit stížnosti a nespokojenost občanů. Důvodem je až nezáměr o vydávání potřebných obecně závazných vyhlášek a nařízení. Většina malých obcí vydává pouze obecně závazné vyhlášky, nařízení však nikoli. Je pravidlem, že malé obce využívají obecně závazných vyhlášek již vydaných, pouze aktualizovaných.⁹⁵

Galvasová ve své knize zmiňuje další slabé stránky, problémy, malých obcí. Podle ní jde především o nízkou úroveň dopravní obslužnosti veřejnou dopravou a vybavenosti technickou infrastrukturou, nedostatek pracovních míst, absence dlouhodobého plánování, nedostatečné povědomí o ekonomických synergických efektech a vůbec o dalších pozitivních efektech plynoucích ze spolupráce se subjekty v lokalitě. Jednoznačným cílem malé obce je pokusit se prostřednictvím spolupráce s ostatními subjekty snížit problémy plynoucí z jejich nejslabší stránky – z malé populační velikosti a územní rozptýlenosti.⁹⁶

---

⁹³ <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6316968>

⁹⁴ <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6316968>

⁹⁵ GALVASOVÁ, I. a kol. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, 2007, s. 19.

⁹⁶ tamtéž

Na druhou stranu však Galvasová přiznává i existenci silných stránek malých obcí, jimž je především životní prostředí, klid a bezpečnost, dobré mezilidské vztahy a v neposlední řadě i vyvážená péče o venkovský prostor.

3. SAMOSTATNÁ A PŘENESENÁ PŮSOBNOST OBCE KŘTOMIL

Ve třetí kapitole mé diplomové práce budu získané poznatky teoretické části aplikovat na konkrétní obec. Pro zpracování třetí kapitoly jsem si vybrala obec Křtomil. Důvodem mé volby byl fakt, že obec Křtomil je místem mého trvalého bydliště. V úvodu této kapitoly bych ráda krátce obec charakterizovala. Poté se zaměřím na její činnost v rámci samostatné a přenesené působnosti. Větší prostor této kapitoly bych chtěla věnovat přiblížení činnosti obce v rámci její samostatné působnosti, jenž je pro ni stěžejní. Obec již delší dobu spolupracuje s okolními obcemi v rámci mikroregionu Moštěnka a MAS-Partnerství Moštěnka. Cílem této praktické části je zjistit jaká jsou pozitiva a negativa plynoucí obci z této spolupráce.

3.1 Charakteristika obce

3.1.1 Historie a symboly obce

První písemná zmínka o obci Křtomil se datuje z r. 1365. Až do r. 1500 bývala obec samostatným statkem v rukou střídající se drobné šlechty. Vladykové ze Křtomile vybudovali ve vsi tvrz, která je však připomínána až v r. 1498. Počátkem 16. stol. koupili Křtomil dřevohostičtí páni ze Žerotína. V r. 1635 kníže Václav Lobkovic prodal obec Janovi z Rottalu a od r. 1650 se obec stala trvalou součástí bystřického panství, jehož posledními feudálními majiteli od r. 1827 byli baroni z Loudonu.

Ve 20 století byla obec sloučena se sousední obcí Lipová, později spadala pod správu obce Dřevohostice, která se vyvíjela jako obec středisková. V r. 1990 se Křtomil osamostatnila a od té doby funguje jako územně samosprávný celek.

Zajímavostí je, že obec Křtomil je jedinou obcí tohoto jména jak v České republice, tak v zahraničí.

Již samostatné obci na základě předloženého návrhu a po projednání ve výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu byly dne 6. října 2004 slavnostně uděleny obecní symboly, znak, vlajka a pečeť. Znakem obce je modrý štít s ve zlatém slunci hledící červenou lví hlavou se stříbrnými zuby.

3.1.2 Územní základ obce

Obec Křtomil je územně samosprávný celek. Křtomil je nejvýhodnější obcí bývalého okresu Přerov. Nachází se 2,5 kilometrů západně od nejbližšího města, Bystřice pod Hostýnem. Rozkládá se na ploše 403 hektarů v nadmořské výšce 265 metrů. Územní plán Křtomile byl vydán zastupitelstvem obce Křtomil dne 19.6.2009 formou opatření obecné povahy pod č.j. 125/2009, které nabylo účinnosti dne 22.7.2009. Územní plán Křtomile v tištěné podobě včetně podkladové dokumentace o jeho pořizování je uložen a lze do něj nahlížet u Obecního úřadu Křtomile.

3.1.3 Osobní základ obce

Současná obec má 430 trvale žijících obyvatel. Počet obyvatel se již několik let pohybuje okolo hodnoty 420. Věkový průměr občanů činí 38 let. Sociálně ekonomickou úroveň obyvatel obce silně ovlivňuje především situace na trhu práce. Nedostatek odpovídajících pracovních míst způsobuje odliv vysokoškolsky vzdělaných lidí do větších měst. Jelikož obec spadá do oblasti s přirozenými podmínkami pro zemědělství, většina občanů je nucena za prací dojíždět do sousedních měst.

Tabulka číslo 3.1 Vývoj počtu obyvatel obce Křtomil

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Počet obyvatel	420	425	429	428	427

Zdroj: Statistický úřad

3.1.4 Ekonomický základ obce

Jak již bylo výše zmíněno, mezi ekonomické předpoklady obce se zahrnuje právo vlastnit majetek a hospodařit s ním účelně a hospodárně. Obec Křtomil sestavuje rozpočet obce na každý kalendářní rok. Ze závěrečného účtu hospodaření obce Křtomil za rok 2010 lze vyčíst, že příjmy převyšují výdaje. Pozitivní informací tedy je, že obec v současné době není zadlužená. Znamená to, že obec neevduje žádné nesplacené úvěry nebo dluhy.⁹⁷

---

⁹⁷ Závěrečný účet hospodaření obce Křtomil za rok 2010

Největší část *příjmů* obce tvoří samozřejmě příjmy daňové. Mezi ně lze zařadit sdílené daně, správní poplatky, daň z nemovitosti, místní poplatky za odpad a ze psů. Daňové příjmy tvoří až 70% celkových příjmů obce. Ostatními zdroji financí jsou příjmy z pronájmu, příjmy z poskytovaných služeb, prodeje pozemků a v neposlední řadě také dotace. Objem získaných dotací není však příliš vysoký. V průběhu roku 2010 obec obdržela dotaci na výkon státní správy, dotaci na volby a sčítání lidu v roce 2011 a také investiční dotaci z investičního fondu. Problematikou dotací se budu podrobněji zabývat dále.

Veškeré získané příjmy obce jsou vynaloženy z velké části především na běžné *výdaje*. Běžnými výdaji jsou finanční prostředky použité na obecný chod a provoz obce. Jmenovat lze odvádění a čištění odpadních vod, neinvestiční transfery mateřských a základních škol, záležitosti pozemních komunikací a provoz veřejné silniční dopravy. Nemalé finanční obnosy vyžaduje také činnost místní správy, péče o vzhled obce a veřejnou zeleň nebo veřejné osvětlení a spousta dalších. Na druhou stranu kapitálové výdaje na úpravu drobných vodních toků nebo komunální a územní rozvoj tvoří oproti běžným výdajům zanedbatelnou část využívání příjmů obce.⁹⁸

3.2 Samostatná působnost obce Křtomil

Jak již bylo výše zmíněno, obec v rámci samostatné působnosti vydává obecně závazné vyhlášky. Vyhlášky obce Křtomil vydává a schvaluje zastupitelstvo obce, které má 7 členů a schází se minimálně jednou za tři měsíce. Obec pro rok 2011 vydala pouze dvě obecně závazné vyhlášky, které byly dle správného postupu vyvěšeny na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů, čímž nabyly účinnosti.

První obecně závazná vyhláška, která nabyla účinnosti k 1.1.2011, se týká vybírání místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Vyhláška stanovuje výši poplatku, která pro rok 2011 činí 400 Kč na poplatníka. V obci je tedy funkční systém nakládání s odpady. Jsou vytvářeny podmínky pro třídění a zpětný sběr k recyklaci. Občané obce Křtomil zejména třídí papír, sklo, plasty, drobná elektrozařízení i nebezpečný odpad.

Druhou obecně závaznou vyhláškou (viz. příloha č.2.) obec zavádí povinnost držitelům psa platit místní poplatek ze psů. Vyhláška upravuje vznik a zánik poplatkové povinnosti. Sazba poplatku je ve Křtomili stanovena na 50 Kč za psa. Velkým, neřešeným a

---

⁹⁸ Závěrečný účet hospodaření obce Křtomil za rok 2010

častým problémem obce je volný pohyb psů. Žádná obecně závazná vyhláška však volný pohyb psů neupravuje, tudíž majitelé volně pobíhajících psů nemohou být žádným způsobem sankciováni. V obci ani není vyhrazena a označena plocha pro volný pohyb zvířat.

Bohužel obec nevydává ani vyhlášku týkající se nadměrného hluku nebo poplatku za užívání veřejného prostranství. Nemůže tak řešit problémy týkající se rušení nočního klidu nadměrným hlukem v rámci konání kulturní akce v bytové zástavbě nebo parkování aut občanů na veřejné komunikaci.

Dle mého názoru by obec neměla zůstat nečinná ve vydávání vyhlášek. Jejich vyhlášením by došlo ke snížení stížností a na druhou stranu k větší spokojenosti občanů. Především spokojenost občanů by měla být hlavním zájmem obce.

3.3 Strategické cíle obce pro rok 2011-2015

Na posledním zasedání zastupitelstva obce Křtomil byly stanoveny strategické cíle a konkrétní projekty pro rok 2011-2015, kterých by obec svou činností chtěla docílit. Prostřednictvím těchto cílů obec vymezuje konkrétní priority a směry rozvoje obce do budoucnosti. Stanovení určitého strategického střednědobého plánu umožňuje lépe plánovat a hospodařit s finančními prostředky obce. Finanční prostředky obce Křtomil jsou do značné míry omezené, tudíž závisí na prioritách jednotlivých cílů a projektů. Snahou obce v roce 2011 je a i nadále bude zajistit maximálně možné využití příležitostí, které nabízejí dotační tituly z EU, národní dotace, příspěvky a granty. Získat finanční prostředky se bude obec snažit získat sama i prostřednictvím svazků, jejichž je členem.

Prioritní cíle obce Křtomil:

- Vybudování osvětlení na hřišti a u budovy požární ochrany
- Oprava místních komunikací
- Vybudování protipovodňových opatření
- Úprava obecní zeleně
- Kanalizace
- Rekonstrukce veřejného osvětlení

3.4 Postavení obce Křtomil v rámci spolupráce obcí

Dle mého názoru stěžejní činností obce Křtomil v rámci samostatné působnosti je spolupráce s jinými obcemi za účelem celkového rozvoje obce, ať už v oblasti kulturní, sportovní, infrastruktury, podnikání. Proto bych se touto problematikou chtěla podrobněji v této podkapitole praktické části zabývat.

Dle zákona o obcích spolu mohou obce spolupracovat pouze při výkonu samostatné působnosti. Obec Křtomil je součástí mikroregionu Moštěnka i členem MAS – Partnertsví Moštěnka. Zdrojem informací pro zpracování této podkapitoly mi byly především stanovy, interní dokumenty a internetové stránky jednotlivých svazků.

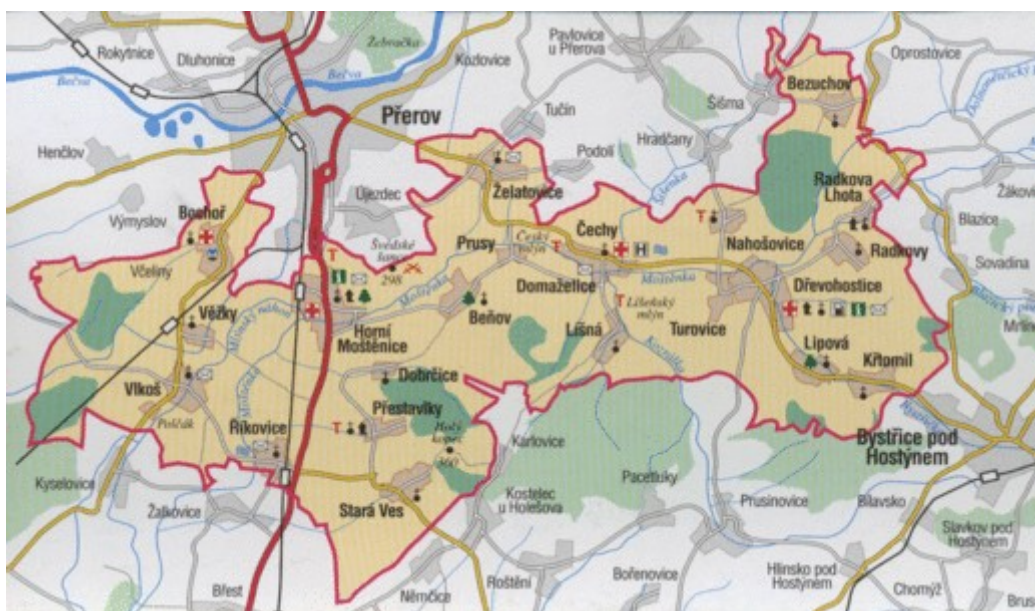
3.4.1 Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Moštěnka

Charakteristika mikroregionu Moštěnka

Oficiální název tohoto svazku obcí je „Dobrovolný svazek mikroregionu Moštěnka“ se sídlem na Obecním úřadě v Dřevohosticích. Mikroregion Moštěnka je územním celkem sdružených obcí, jehož podstatou je spolupráce v oblastech hospodářského a sociálního rozvoje, cestovního ruchu, péče o životní prostředí, dopravní a technické infrastruktury. Vytvářením mikroregionu obce posilují úsilí v jejich rozvoji. Faktem je, že slučování obcí do svazků je pak také prostředkem ke snadnějšímu získávání účelově vázaných dotací. Je důležité podotknout, že členství ve svazku je dobrovolné a vzniká podpisem zakladatelské smlouvy. Naopak důvodem pro zánik členství je prokazatelné porušení stanov svazku obcí.

Mikroregion Moštěnka je v současné době tvořen 22 sousedícími obcemi (viz obrázek č.3.1) s celkovým počtem 10 943 obyvatel. Mikroregion je součástí Olomouckého kraje. Celým územím mikroregionu protéká říčka Moštěnka, díky které svazek získal svůj název. Základní informace o jednotlivých obcích svazku jsou k dispozici na internetových stránkách mikroregionu.

Obrázek 3.1 Mapa Mikroregionu Moštěnka

Zdroj: www.mostenka.cz

Předmět činnosti mikroregionu

Dle stanov mikroregionu Moštěnka je předmětem činnosti tohoto svazku především.⁹⁹

- spolupráce v oblastech školství, sociální péče, kultury, veřejného pořádku, požární ochrany, péče o zvířata, cestovního ruchu;
- zabezpečení čistoty obcí, správy veřejné zeleně, veřejného osvětlení, shromažďování odvoz komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod;
- zavádění, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí a systému veřejné osobní dopravy k zajištění veřejné dopravní obslužnosti na území svazku;
- ochrana ovzduší, přestavba vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v objektech ve vlastnictví obcí sdružených do svazků;
- správy majetků obcí sdružených do svazku, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních a kulturních zařízení, jež jsou spravovány obcemi sdruženými do svazku.

⁹⁹ Stanovy mikroregionu Moštěnka

Mikroregion Moštěnka se dále ve své činnosti zabývá otázkou rozvoje samosprávy obcí, hospodářského, sociálního a kulturního života obcí, společné péče o památky na území obcí, podpory venkovské turistiky zpracováním nabídkových produktů a v neposlední řadě také otázkou spolupráce a výměnou know-how. Mikroregion se snaží podporovat podnikatelské aktivity, veřejné i individuální projekty a to především formou pomoci při získávání finančních prostředků z dotací a z fondů EU, jejich administrací a dále zajištěním informačního servisu. Obce společně hledají možnosti získání dotačních titulů a mají snahu oblast svého svazku zvelebovat.

Vymezení orgánů dobrovolného svazku

Orgány svazku obcí jsou tvořeny předsedou svazku, valnou hromadou a radou svazku. Nejvyšším orgánem svazku je valná hromada. Členy valné hromady jsou starostové obcí a občané členských obcí zvolení zastupitelstvem členských obcí. Zastupitelstvo každé obce volí jen jednoho občana. Jedině valná hromada může schvalovat rozpočet svazku nebo vstup dalších obcí do svazku. V kompetenci valné hromady je také rozhodování o nakládání s majetkem svazku obcí i volba předsedy a místopředsedy svazku z členů valné hromady. Valná hromada by se měla scházet nejméně jednou za šest měsíců. Stejně jako u zastupitelstev obcí je k usnesení se potřeba nadpoloviční většiny členů valné hromady. Rada svazku neboli kontrolní a koordinační orgán je valnou hromadou volen pouze v případě, že počet členských obcí ve svazku překročí počet čtyři.

Majetek a hospodaření svazku

Majetek svazku je tvořen z části členskými příspěvky. Obec musí každý rok odvádět svazku příspěvek za každého občana s trvalým pobytem v dané obci. V rámci mikroregionu Moštěnka výše tohoto poplatku činí 25 Kč. Majetkem svazku jsou také veškeré vložené a poskytnuté finanční prostředky ze zdrojů Evropské unie nebo rozpočtu kraje, movité věci či nemovitosti, které svazek získá za účelem předmětu činnosti. Faktem je, že jednotlivé obce svazku musí řešit mnoho investic do svého majetku i do služeb poskytovaných občanům. Velmi často se jedná o rozsáhlé investice. Dalším zdrojem příjmů svazku na pokrytí všech těchto výdajů jsou finanční prostředky získané činností svazku, dobrovolné příspěvky členských obcí, dotace či dary.

Stejně jako jednotlivé obce musí i svazek obce hospodařit v závislosti na svém rozpočtu. Povinností svazku je sestavovat rozpočet na každý kalendářní rok. Sestavování

rozpočtu dobrovolných svazků obcí se řídí zákonem č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákonem je taktéž stanoveno, že svazek obcí vede účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Financování svazku obcí

Základem financování společně realizovaných aktivit jsou finanční prostředky. Je tedy nezbytné, aby svazek obcí formuloval svou finanční strategii. Znamená to, že svazek obcí stanoví přístup k získávání finančních prostředků a k jejich alokaci. Tato finanční strategie musí taktéž řešit otázku financování vlastních nákladů, které svazku vznikají při realizaci jejich záměrů, jejich zaplacení a jiné další.¹⁰⁰

Specifických druhem finančních prostředků jsou tzv. *sdrúžené prostředky*, které slouží na investiční akce, které zabezpečí potřeby více obcí a na které jednotlivá obec nemá sama finanční prostředky. Jde o efektivnější využití veřejných finančních prostředků. Nejčastěji se jedná například o financování společné výstavby vodovodu či čističky odpadních vod apod. V rámci financování svazku nelze opomenout také finanční prostředky získané vlastní činností svazku.¹⁰¹

Strategie rozvoje mikroregionu Moštěnka

V současné době je pro rozvoj mikroregionu Moštěnka do roku 2012 stanovena strategie rozvoje, jež je pro svazek střednědobým cílem, který má vést k budování dlouhodobých procesů vedoucích ke zlepšení sociálně-ekonomických podmínek života v obcích. Prostřednictvím strategie svazek formuluje problémy obcí, rozvojové priority a jasně definuje strategické cíle. Strategie mikroregionu Moštěnka je podložena dokumentem s názvem „Strategie rozvoje mikroregionu Moštěnka“. Dokument má dvě části, analytickou a strategickou. První část dokumentu je tvořena souhrnnou situační analýzou a SWOT analýzou sledovaného území mikroregionu. Z druhé strategické části již vyplývají konkrétní cíle a záměry mikroregionu.

Společným úsilím obcí jsou vytvářeny společné i individuální projekty obcí, spolků i zájmových sdružení, jež by měly vést k rozvoji celého mikroregionu. Takto vytvořené projekty jsou také nezbytnou podmínkou pro získávání dotací z fondů Evropské unie.

---

¹⁰⁰ MARKOVA, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha: Orac, 2000. 192 s. ISBN 80–86199–23–1.

s.112.

¹⁰¹ Tamtéž

Cíle strategie:

Jak již bylo výše zmíněno, mikroregion Moštěnka má do roku 2012 stanovenou strategii rozvoje obcí svazku. V této části diplomové práce bych ráda zdůraznila několik cílů, kterých chce do konce roku 2012 mikroregion prostřednictvím stanovených opatření a aktivit docílit. Cíle strategie jsou realizovány prostřednictvím vypracovaných projektů obcí.

Strategické cíle mikroregionu:

- Zvýšit přístup podnikatelů k programům rozvoje malého a středního podnikání;
- stabilizace drobného podnikání ve službách;
- zvýšit atraktivitu mikroregionu z hlediska cestovního ruchu;
- vytvořit podmínky pro zvýšení finančních prostředků na investiční a rozvojové záměry mikroregionu;
- zachovat zemědělskou výrobu v mikroregionu;
- vytvořit podmínky pro imigraci obyvatel do mikroregionu;
- zvýšit zaměstnanost obyvatel v mikroregionu;
- stabilizace sítě škol v mikroregionu;
- zvýšit dostupnost sociálních služeb v mikroregionu;
- snížení objemu zbytkového komunálního odpadu a spousta dalších.

Územní plánovací dokumentace obcí

Každá obec musí stanovit svůj územní plán. Jde o dokument, který se zabývá přípustným, nepřípustným nebo podmíněným využitím ploch obce, popřípadě určuje hranice území obce, jež je možno zastavit. Aby obce mohly získat dotaci z programů Evropské unie či jiných programů investičního charakteru České republiky, musí disponovat právě tímto územním plánem.

Obec Křtomil má schválený územní plán a individuální cíle obce jsou plně v souladu s tímto dokumentem. Obec má v plánu i nadále podporovat individuální bytovou výstavbu. Problémem je však fakt, že pozemky určené k zástavbě zapracované do územního plánu nejsou bohužel zasítované, což má spíše negativní dopad pro stavebníka. Jednu z priorit nejbližší doby představuje také úplné odkanalizování obce.

3.4.2 MAS-Partnerství Moštěnka

Narozdíl od Mikroregionu Moštěnka je „Místní akční skupina“ (dále jen MAS) organizací, která zastřešuje nejen starosty obcí v části Olomouckého a Zlínského kraje, ale také místní podnikatele, spolky či neziskové organizace. Galvasová ve své knize upozorňuje na fakt, že se MAS musí skládat z vyváženého a reprezentativního výběru partnerů z různých socioekonomických sektorů na daném území a že na daném území musí tvořit zástupci soukromého sektoru, tj. soukromí podnikatelé, neziskové organizace, fyzické osoby reprezentující zájmové skupiny, nejméně 50 % z místního partnerství. Místní akční skupina má nejčastěji právní formu občanského sdružení.

MAS- Partnerství Moštěnku tvoří téměř 70 členů. Společným úsilím získává organizace finanční prostředky z Evropské unie například na zlepšení občanské vybavenosti, vzhledu obcí, podporu zemědělství či obnovu místních památek a podporu místních produktů.

Získané peníze jsou pak rozdělovány mezi obce, podnikatele, místní zemědělce či spolky a neziskové organizace na základě předložených projektů. O tomto rozdělování peněz rozhoduje výběrová komise MAS-Partnerství Moštěnka. Každý rok se očekává předložení 20-ti až 30-ti projektů. Velmi často se dávají šance úplně novým žadatelům.

Dle předsedy MAS-Partnerství Moštěnka pana Tomáše Šuláka jde o nový přístup rozdělování financí. Avšak je to obdobné postupu žádání o dotace kraj nebo ministerstvo. Výhodou je, že se obce i ostatní členové partnerství obrátí přímo na MAS, která je jim mnohem blíže.

3.4.3 Programy podpor

Ministerstva a státní účelové fondy vyhláší tzv. programy podpor, prostřednictvím nichž mohou jak fyzické tak právnické subjekty, mezi nimi také obce a svazky obcí, žádat o nenávratné příspěvky k financování určitých druhů akcí. Svazky obcí se mohou v těchto programech realizovat dvojím způsobem. A to buď *přímým* způsobem, což znamená zaměření daného programu přímo na podporu svazku obcí. Takovým poskytovatelem financí je zejména Ministerstvo pro místní rozvoj nebo Ministerstvo zemědělství. Druhým případem je způsob *nepřímý*. Svazek obcí je v tomto případě subjektem, které pomáhá získat dotaci jinému subjektu.

- **Regionální operační programy (ROP)**

Regionální operační programy pokrývají několik sektorových oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory. Pro období 2007—2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programů určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy. Z fondů Evropské unie je na regionální operační programy vyhrazeno 4,6 miliardy eur. Z těchto programů lze finančně podporovat například výstavbu nebo rekonstrukci silnic, infrastrukturu pro potřeby veřejné dopravy, rozvoj území, regionální rozvoj podnikání i cestovního ruchu.

- **Program obnovy venkova (POV)**

Program obnovy venkova zastřešuje Ministerstvo pro místní rozvoj a navazuje na Program obnovy vesnice. Byl společně předložen ministry životního prostředí, zemědělství a tehdejšího ministra pro hospodářskou politiku a rozvoj a byl projednán vládou České republiky v roce 1991. K jeho novelizaci a novému schválení došlo usnesením č. 730 z 11. listopadu 1998.

Cílem programu je především obnova venkova v závislosti na místních tradicích, hospodářský rozvoj obcí, stavební obnova obytných a hospodářských objektů, obnova a výstavba občanské vybavenosti, technické infrastruktury a péče o krajinu. Výpis jednotlivých dotačních titulů je k dispozici na webových stránkách ministerstva pro místní rozvoj. Dotační titul týkající se mikroregionů nese název „Integrované projekty venkovských mikroregionů“. Jeho cílem je komplexní rozvoj mikroregionů pomocí realizace předložených projektů. Program poskytuje maximálně 70% z celkových nákladů na projekt. Zbytek nákladů musí být pokryt z rozpočtu svazku obcí. Finanční prostředky plynoucí z tohoto programu jsou přísně účelové.¹⁰²

Podíváme-li se blíže na zisk dotací obce Křtomil, zjistíme, že v průběhu posledního volebního období obec dokázala získat dotace na renovaci, infrastrukturu i společenské využití.

---

¹⁰² <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-regionalniho-rozvoje-v-roce-2010/Podpora-obnovy-venkova>

Taxativní výčet:

- Dotace od Ministerstva pro místní rozvoj České republiky
Využití: oplocení fotbalového hřiště, úprava obecní zeleně, zakoupení mobiliáře
Dotace: 126.000 Kč
Celkové náklady: 192.114 Kč
- Dotaci z Krajského úřadu Olomouckého kraje, POV – Obnova staveb drobné architektury místního významu
Využití: obnova Božích muk
Dotace: 55.000 Kč
Celkové náklady: 57.350 Kč
- Dotaci z Krajského úřadu Olomouckého kraje, POV
Využití: Dětský den ve Křtomili – To je ono!!
Dotace: 10.500 Kč
Celkové náklady: 18.000 Kč
- Dotace z Krajského úřadu Olomouckého kraje, Fondu na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury
Využití: prodloužení stoky
Dotace: 2.245.000 Kč
Celkové náklady: 3.233.124 Kč
- **Program rozvoje venkova České republiky**

Program rozvoje venkova ČR je pro období 2007-2013 financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Investice, které jsou podporovány, vedou ke zkvalitnění vlastního životního prostředí ve venkovských oblastech a zároveň ke zlepšení životních úrovně a podmínek jeho obyvatel. Řídícím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR. Zprostředkujícím orgánem je Státní zemědělský intervenční fond, který

zajišťuje výplatu dotací a administraci projektů. O dotaci z Programu rozvoje venkova mohou požádat i ty nejmenší obce.¹⁰³

Této příležitosti využila i obec Křtomil v roce 2009 a obdržela:

- Dotaci ze Státního zemědělského intervenčního fondu, Program rozvoje venkova České republiky
Využití: obnova zvonice
Dotace: 355.097 Kč
Celkové náklady: 394.450 Kč

- **Strategický plán Leader**

Výše zmíněná MAS funguje v rámci iniciativy LEADER+. Program LEADER+ realizuje Evropská unie ve svých členských zemích. Metoda LEADER je založena na partnerské spolupráci různých subjektů na daném území. Cílem metody Leader je podporovat zavádění strategií pro trvale udržitelný rozvoj, vyzkoušet nové způsoby podpory přírodního a kulturního dědictví, upevnit ekonomické prostředí, přispět k tvorbě nových pracovních míst apod.¹⁰⁴ V rámci České republiky je realizován program s názvem LEADER ČR. Program dotýká jak venkovských mikroregionů, tak i ostatních místních subjektů.

Cílem a smyslem programu je podněcovat a podporovat inovační zavádění a realizaci investic zamýšlených v rámci strategií venkovských mikroregionů. **Maximální limit dotací** na všechny přijaté projekty jednoho mikroregionu je 10 mil. Kč ročně.

Program LEADER ČR je tedy zaměřen především na podporu rozvoje venkova prostřednictvím realizace akcí ve dvou aktivitách:

1. Realizace strategie rozvoje území působností místní akční skupiny

2. Prostřednictvím třech dotačních titulů:

- „Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech“,
- „Posílení místního ekonomického prostředí a zhodnocení místní produkce“,

---

¹⁰³ <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd>

¹⁰⁴ GALVASOVÁ I., a kol., *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, s. 32-33.

- „Zhodnocení přírodních a kulturních zdrojů“.

Od roku 2009 plynou evropské peníze, téměř 10 milionů ročně, z programu LEADER do obcí, jež jsou součástí mikroregionu Moštěnka, mezi nimi je i obec Křtomil. Podporou Strategického plánu LEADER tak vyvrcholilo několikaleté úsilí místního partnerství obcí, podnikatelů a spolků, které našly společnou řeč a již delší dobu připravují a realizují díky podpoře z programu Leader celou řadu projektů a společných aktivit.

„Sedm statečných fiší pro Moštěnku“¹⁰⁵

Žadatelé se o podporu a dotace hlásí prostřednictvím tzv. fiší.¹⁰⁶ Jednotlivé fiše rozdělují strategický plán LEADER na oblasti podpory. Plán Leader je rozdělen do 7 fiší:

- F1: Pohledné vesnice – krásnější region (cílem je zlepšení infrastruktury a vzhledu obcí)
- F2: Pestrý život u nás a na venkově (orientovaná na občanské vybavení a služby)
- F3: Cesty k oživení místních tradic (zaměřená na ochranu a rozvoj kulturního dědictví)
- F4: Nové příležitosti podnikání a agroturistiky (souvisí s podporou cestovního ruchu)
- F5: Zemědělské hospodaření-uspořádaná krajina (modernizace zemědělských podniků)
- F6: Pravidla moštárny-síla chuti (přidávání hodnoty potravinářským produktům)
- F7: Krok za krokem po zelené (neproduktivní investice v lesích)

V současné době MAS-Partnerství Moštěnka, o.s. vyhlásila v souladu se Strategickým plánem LEADER „Sedm statečných fiší pro Moštěnku“, schváleným Ministerstvem zemědělství ČR a Státním zemědělským intervenčním fondem v rámci Programu rozvoje venkova ČR, 5.výzvu pro žadatele k předkládání projektů. Tato výzva se týká oblastí podpor F2, F3, F5 a F6, viz výše. Nejvíce finančních prostředků je vyčleněno na oblast podpory F5. V případě, že nebude alokace pro určitou fici vyčerpána, bude převedena na základě pravidel pro hodnocení a výběr projektů podle metody společného zůstatku nejprve do tzv. společného balíku a poté do fiche, kde je v dané výzvě přepis žadatelů, případně do další výzvy v roce.¹⁰⁷

¹⁰⁵ Zpravodaj Mikroregionu Moštěnka

¹⁰⁶ Fiche= opatření, oblast podpory, do které se žadatel prostřednictvím MAS může přihlásit se svým projektem

¹⁰⁷ interní dokument MAS-Partnersví Moštěnka , o.s.

- **Program územního rozvoje obvodu Olomouckého kraje**

Jde o koncepční dokument, který je plánem na následujících 6-10 let. Ve svém obsahu se zabývá pěti problémovými oblastmi Olomouckého kraje. Jsou jimi ekonomický rozvoj kraje, technická vybavenost, dopravní dostupnost, rozvoj lidských zdrojů a životní prostředí, venkov a zemědělství.

- **Koncepce zemědělské politiky a rozvoje venkova Olomouckého kraje**

Akční plán pro roky 2010-2012

Jelikož je obec Křtomil součástí Olomouckého kraje, dotýká se i jí tento akční plán. Akční plán zpřesňuje roli krajské samosprávy a podrobně rozpracovává priority a opatření koncepce, které krajská samospráva bude naplňovat v následujících 3 letech. Akční plán shrnuje aktivity ze všech oblastí rozvoje venkova, zejména přímé investice do majetku obcí, do technické infrastruktury, do kultury, cestovního ruchu, zemědělského i nezemědělského podnikání.

Základem plánu jsou obce do 500 obyvatel, které jsou podporovány z evropského Programu rozvoje venkova. Těchto obcí je v Olomouckém kraji 174. Jednou z nich je i sama Křtomil. Jak již bylo zmíněno, obec Křtomil získala dotaci právě díky tomuto programu a to na obnovu místní zvonice a Božích muk.

Při práci s venkovem „Akční plán“ vychází z vymezení venkova, jež je zavedeno pro dotační tituly Evropské unie a ČR, které představují nejvýznamnější finanční zdroj pro Olomoucký kraj.

Je důležité podotknout, že významný zdroj veřejných prostředků vhodných k obnově venkova představují finanční zdroje EU. Potřeby žadatelů však mnohonásobně převyšují prostředky alokované pro oblast venkova, proto jsou již tyto zdroje z velké části vyčerpány.

Olomoucký kraj i nadále bude pokračovat v podpoře rozvoje venkova prostřednictvím dotačních programů s vazbou na cíle jednotlivých opatření Akčního plánu - Program podpory kultury a památkové péče, Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury, Finanční příspěvek z rozpočtu Olomouckého kraje na výstavbu a údržbu cyklistických stezek.

Další možnosti obce Křtomil:

Již výše jsem uvedla taxativní výčet strategických cílů obce Křtomil pro rok 2011-2015. Jednou z nich je oprava místních komunikací nebo dobudování kanalizace. Obec v těchto případech může podat žádost o podporu na Ministerstvo pro místní rozvoj. Může tak získat účelovou investiční dotaci na výstavbu technické infrastruktury z programu „Podpora výstavby technické infrastruktury“.

3.5 Výhody a nevýhody členství ve svazku obcí

V této podkapitole jsem se zaměřila na konkrétní pozitiva a negativa, která plynou jednotlivým obcím z jejich spolupráce s ostatními obcemi. Samozřejmostí jsou převažující pozitivní stránky. Níže uvádím výčet dle mého názoru těch nejdůležitějších zjištěných výhod a nevýhod takového členství ve svazku obcí.

Výhody

- Jednou z nejznatelnějších výhod členství mikroregionu je partnerské a integrované řešení problémů obcí. Znamená to, že předkládané projekty obcí řeší větší ucelený problém. Projekty takto koncipované mohou mít vyšší šanci na získání dotací, případně je to přímo nutný předpoklad pro získání dotace. Navíc dotace nepokrývají 100 % nákladů a pro skupinu obcí je relativně jednodušší společně uhradit zbývající část než pro jednu malou obec;
- členství v mikroregionu a spolupráce obcí vede ke zlepšení podmínek pro realizaci rozvojových záměrů obce;
- efektivnější zajištění veřejných služeb pro občany obce;
- překonání organizačních a personálních potíží;
- spolupráce může snížit problémy plynoucí z malé populační velikosti nebo územní odlehlosti obce;
- snížení zatížení administrativní činnosti obce;
- výměna zkušeností mezi představiteli obcí a mezi svazky obcí.

Nevýhody

- legislativní rámec - zákon o obcích neobsahuje sám o sobě veškerá ustanovení upravující spolupráci obcí, ale v některých záležitostech odkazuje na další zákoník;
- finanční rámec – spolupráce obcí není žádným způsobem podpořena ze strany státu, záleží jen na obcích svazku, jaké finanční zdroje jsou si schopny zabezpečit;
- nedostatečné zapojování občanů.

SHRNUTÍ

Z dostupných informací vyplývá, že vznik mikroregionů je důležitý především pro společné prosazování zájmů a záměrů venkovských obcí a je v současné době pozitivním trendem probíhajícím ve venkovském prostoru. Mikroregiony iniciují činnost v oblasti řešení místních problémů a jejich cílem je dosažení pozitivních změn ve všech zúčastněných obcích. Vznik mikroregionů napomáhá obcím získat finanční prostředky z různých fondů formou společných programů, aktivit a konkrétních projektů. Mnohé z těchto finančních prostředků by samotné obce nebyly schopné získat. Vznik mikroregionů se postupem času vyznačuje stále rostoucí tendencí zaměřovat se na komplexní rozvoj svého území a široce pojatou spolupráci zúčastněných obcí. V současné době je do mikroregionů zapojen stále vyšší počet obcí a pokrytí mikroregiony v rámci ČR zaujímá stále větší plochu.

Zajímavostí je, že od roku 2000 monitoruje Brněnský ústav územního rozvoje na základě pověření Ministerstva pro místní rozvoj na území ČR jednotlivé mikroregiony a jejich rozvojové dokumenty.

Chtěla bych zdůraznit, že česká legislativa nabízí obcím poměrně široký výběr způsobů, které mohou pro spolupráci použít. Dělí se do dvou základních skupin – spolupráce pouze mezi obcemi a spolupráce obcí s dalšími fyzickými a právníckými osobami. Každý způsob je využitelný pro jiný charakter spolupráce. Je tedy možné si z nich vybrat podle konkrétní situace.

Jedním z pozitivních faktorů spolupráce obcí je také určitý vývoj právní normy, která tak částečně reaguje na jejich měnící se potřeby. Například zákon o obcích z roku 2000 rozšířil oproti tomu původnímu rozsah oblasti, ve kterých mohou svazky obcí dobrovolně působit. Rovněž nově umožnil uzavírat smlouvy o splnění konkrétního úkolu.

Největší nevýhodu spatřuji především ve finančním rámci spolupráce. Spolupráce obcí není žádným způsobem podporována a financována ze strany státu. Svazek obcí si

tedy musí vytvářet svoji finanční soběstačnost. Znamená to, že finance soustřeďuje přednostně do projektů, které pro ně v budoucnu samy budou zdrojem finančních prostředků.

Dále největšími bariérami spolupráce jsou nedostatek motivace, nízké povědomí o možných formách a efektech spolupráce, nezájem a vzájemná nedůvěra jednotlivých subjektů.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo hlouběji popsat a přiblížit tak čtenáři problematiku týkající se samostatné a přenesené působnosti obce.

Diplomovou práci jsem pro zpracování a lepší pochopení tohoto tématu rozčlenila do tří kapitol. Oblast problematiky, jež byla zvolena jako téma této diplomové práce, jsem shledala jako velmi obsáhlou.

V první kapitole jsem se zaměřila na obecnou charakteristiku veřejnoprávních korporací a územní samosprávy. Stěžejní částí této kapitoly byla charakteristika jednotlivých základů obce, nejzákladnějšího článku územní samosprávy. Zjištěním byl fakt, že obce by nemohly existovat, pokud by jim chyběl jen jeden jediný z prvků, jež obec charakterizují. Mezi tyto prvky řadíme území, občany, majetek a právo na samosprávu.

Ve druhé kapitole jsem se zabývala samostatnou i přenesenou působností obce. Východiskem českého obecního zřízení je tzv. smíšený systém, kdy obce vedle samostatné působnosti (samosprávy) vykonávají i působnost přenesenou (určitý díl místní státní správy). Dle zjištěných informací je někdy velkým problémem rozeznat, zda jde o působnost samostatnou či přenesenou. Není-li výslovně stanoveno, zda je daná činnost obce vykonávána v rámci samostatné nebo přenesené působnosti obce, pak ze zákona vyplývá, že se jedná vždy o působnost samostatnou. V této kapitole jsou také popsány konkrétní právní předpisy, které obec vydává a díky nim může realizovat svoji působnost. Neopomenula jsem se zmínit i o dozoru a kontrole působnosti obce. Tyto dvě teoretické kapitoly byly zpracovány za pomoci dostupných literárních a internetových zdrojů.

Třetí kapitola, praktická, jejíž hlavní náplní byla aplikace zjištěných poznatků na konkrétní obec, byla zpracována především na základě konzultace s pověřeným pracovníkem obecního úřadu zvolené obce. Pro zpracování této kapitoly, jak již bylo několikrát zmíněno, byla zvolena obec Křtomil, jež je místem mého trvalého bydliště. Nejdůležitějším zjištěním bylo, že otázka přenesené působnosti je místním občanům velmi cizí, především z toho důvodu, že sama obec tuto působnost nevykonává. Obecně občané mnohdy existenci přenesené působnosti vůbec neregistrují, přestože se s jejím výkonem v občanském životě běžně setkávají. Obvykle vnímají obecní a krajské úřady jako instituce a nerozlišují, zda se jedná o působnost přenesenou či samostatnou. Je důležité zdůraznit, že pro občana není zpravidla příliš podstatné, jaký subjekt správu vykonává, ale na druhou stranu velmi citlivě vnímá, zda jde o správu dobrou či špatnou. Na základě tohoto faktu

jsem se rozhodla v případě mnou zvolené obce Křtomil zaměřit hlavně na působnost samostatnou. Stěžejní činností v rámci samostatné působnosti obce Křtomil je její spolupráce s okolními obcemi. Každá malá obec, jíž je také Křtomil, se potýká s řadou problémů, které sama nedokáže řešit. Na tomto místě bych chtěla zmínit například problém financování rozvojových projektů obce. Tyto problémy se odrážejí především v kvalitě životní úrovně obyvatel těchto venkovských územněsprávních celků. Proto nemůžu nesouhlasit se všeobecným názorem, že spolupráce je pro všechny zainteresované spolupracující strany velmi významná, neboť může přinést synergický efekt, který zvyšuje ekonomické a neekonomické efekty realizovaných aktivit. Obec tedy může spolupracovat s obcemi nebo také s podnikateli či jinými subjekty.

Ve třetí kapitole jsou tedy popsány jednotlivé svazky, jejichž je Křtomil členem. Zajímavá pro mě byla především problematika týkající se získávání dotací a jejich následných uplatnění. Dle mého názoru většina občanů obce nemá povědomí o tom, jak je složité získat finanční prostředky na vytvoření odpovídajících podmínek pro uspokojující život v obci.

V závěru třetí kapitoly mé diplomové práce jsem se zaměřila na konkretizaci výhod a nevýhod, které obci plynou právě z této spolupráce. Z mého zjištění vyplývá, že spolupráce je pro jednotlivé obce výhodná, převažují tedy ve značné míře pozitivní stránky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] GALVASOVÁ, I. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 138 s. ISBN 978-80-86251-20-2.
- [2] HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2.
- [3] HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2.
- [4] KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H.Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4.
- [5] KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2010. 377 s. ISBN 978-80-7357-561-8.
- [6] KOUDELKA, Z. *Obecně závazné vyhlášky*. Brno: Masarykova univerzita. 1998. 130 s. ISBN 80-210-1752-X.
- [7] KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva – Zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: Doplněk, 2006. 93 s. ISBN 80-7239-193-3.
- [8] KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
- [9] MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha: Orac, 2000. 192 s. ISBN 80-86199-23-1.
- [10] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [11] PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část*. 7. doplněné a aktualizované vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2007. 418 s. ISBN 978-80-210-4276-6.
- [12] ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: Linde Praha a.s. 2007. 253 s. ISBN 978-80-7201-640-2.

Právní předpisy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Internetové zdroje

- [1] MAS-Partnerství Moštěnka [online] [cit. 24. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.mas-mostenka.cz/>>
- [2] Mikroregion Moštěnka [online] [cit. 23. března 2011]. Dostupné z WWW: <www.mostenka.cz>
- [3] Ministerstvo pro místní rozvoj [online] [cit. 16. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-regionalniho-rozvoje-v-roce-2010/Podpora-obnovy-venkova>>
- [4] Ministerstvo vnitra České republiky [online] [cit. 18. února 2011]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/odbor/moderniz/vs_vcr.pdf> <<http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>>
- [5] Oficiální stránky obce Křtomil [online] [cit. 20. března 2011]. Dostupné z WWW: <www.krtomil.cz>
- [6] Portál územního plánování [online] [cit. 12. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://portal.uur.cz/organy-uzemniho-planovani/obce.asp>>
- [7] Státní intervenční zemědělský fond [online] [cit. 11. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd>>
- [8] Svaz měst a obcí České republiky [online] [cit. 12. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/snizeni-prispevku-na-vykon-prenesene-pusobnosti-neni-usporou.aspx>>
- [9] Veřejný ochránce práv [online] [cit. 16. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/chcete-si-stezovat/zivotni-situace-problemy-a-jejich-reseni/obce-a-mesta-samosprava/>>
- [10] Zprávy ministerstva financí [online] [cit. 12. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.alis.cz/keo/download/zpravMF/zpr111.pdf>>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EU	Evropská unie
MAS	Místní akční skupina
ORP	Obecní úřad s rozšířenou působností
POÚ	Pověřený obecní úřad
POV	Program obnovy venkova
Resp.	respektive
ROP	Regionální operační program
Sb.	Sbírky

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 21.4.2011

.....
Bc.Eva Kolářková

Adresa trvalého pobytu studenta:
Křtomil 59, 751 14, Dřevohostice

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha číslo 1.	Lokalizace obce Křtomil
Příloha číslo 2.	Příklad obecně závazné vyhlášky obce Křtomil

Příloha číslo 1: Lokalizace obce Křtomil

Zdroj: www.mapy.cz

Příloha číslo 2: Obecně závazná vyhláška obce Křtomil

O B E C   K Ř T O M I L

O B E C N Ě   Z Á V A Z N Á   V Y H L Á Š K A   č.2/2010

o místním poplatku ze psů

Zastupitelstvo obce Křtomil na svém zasedání dne 20.12.2010, usnesením č.10/2010 usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 10 a § 84 odst. 2 písm. i) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „vyhláška“)

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- 1.) Obec Křtomil touto vyhláškou zavádí místní poplatek ze psů
- 2.) Správu poplatku vykonává obecní úřad Křtomil (dále jen správce poplatku) a v řízení ve věcech poplatku se postupuje podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, pokud zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, nestanoví jinak.
- 3.) Poplatek se platí obci , na jejímž území má držitel psa trvalý pobyt nebo sídlo

Čl. 2

Poplatník a předmět poplatku

- 1.) Poplatek ze psů platí držitel psa. Držitelem je fyzická nebo právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území obce Křtomil
- 2.) Poplatek ze psů se platí ze psů starších 3 měsíců

Čl. 3

Oznamovací povinnost

- 1.) Poplatník je povinen oznámit správci poplatku vznik své poplatkové povinnosti do 15 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala. Po dovršení stáří psa tří měsíců je poplatník povinen podat přiznání k poplatku a poplatek zaplatit dle Čl.7
- 2.) Povinnost oznámit držení psa má i občan, který je podle zákona o místních poplatcích nebo dle této vyhlášky od poplatku ze psů osvobozen

3.) Poplatník je rovněž povinen oznámit správci poplatku každou skutečnost, která má vliv na výši poplatku nebo na osvobození do 15 dnů od jejího vzniku

4.) Při plnění oznamovací povinnosti je poplatník povinen sdělit správci poplatku jméno, příjmení nebo název právnické osoby, bydliště nebo sídlo, rodné číslo nebo IČO, dále rasu, barvu, stáří a pohlaví psa.

Čl. 4

Sazba poplatku

1.) Sazba poplatku činí 50,-- Kč za kalendářní rok a jednoho psa

2.) Za druhého a každého dalšího psa téhož držitele činí 150,-- Kč za kalendářní rok

Čl. 5

Osvobození

1.) Od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa:

a) kterým je osoba nevidomá, bezmocná a osoba s těžkým zdravotním postižením, které byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zvláštního předpisu

b) kterým je osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu osob uvedených ad a)

c) kterým je osoba provozující útulek zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy

d) pro kterého povinnost držení a používání psa stanoví zvláštní předpis (psi sloužící Policii ČR a městské policii, speciálně cvičení záchranářští a lovečtí s příslušným osvědčením)

2.) Poplatník je povinen správci poplatku vždy do 31.3. příslušného roku prokázat, že důvod osvobození trvá

3.) Osvobození od poplatku zaniká, zanikne-li důvod osvobození

Čl. 6

Vznik a zánik poplatkové povinnosti

1.) Poplatek se platí od počátku kalendářního měsíce, následujícího po měsíci, ve kterém poplatková povinnost vznikla.

2.) V případě držení psa po dobu kratší než 1 rok se platí poplatek v poměrné výši , která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců

3.) Při změně místa trvalého pobytu nebo sídla platí pro výpočet poměrné výše poplatku bod 1.) a 2.)

4.) Zanikne-li poplatková povinnost, musí tuto skutečnost poplatník správci poplatku oznámit

Čl. 7

Splatnost

- 1.) Poplatek je splatný jednorázově nejpozději do 30.04. příslušného kalendářního roku
- 2.) Při vzniku poplatkové povinnosti během roku je poplatek splatný v případě, když nelze zaplatit poplatek dle odst. 1) do 15 dnů od vzniku poplatkové povinnosti

Čl. 8

Sankce

- 1.) Nebude-li poplatek zaplacen (odveden) včas nebo ve správné výši vyměří správce poplatku poplatek platebním výměrem a může zvýšit včas nezaplacené (neodvedené) poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé Kč nahoru
- 2.) Tomu, kdo nesplní ve stanovené lhůtě povinnost nepeněžitě povahy vyplývající z této vyhlášky, může správce poplatku uložit pokutu podle ustanovení § 37 zák. a 37 a) zák. ČNR č. 337/1991 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

Čl. 9

Úlevy

Správce poplatku může na žádost poplatníka ke zmírnění tvrdosti v jednotlivých případech poplatek nebo jeho příslušenství zcela nebo částečně prominout

Čl. 10

Vyměření

- 1.) Pokud poplatník nesplní svoji poplatkovou povinnost stanovenou touto obecně závaznou vyhláškou, lze dlužné částky vyměřit nebo doměřit do tří let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla
- 2.) By-li před uplynutím této lhůty učiněn úkon k vyměření nebo doměření poplatku, běží tříleté lhůta znovu od konce roku, v němž byl poplatník o tomto úkonu písemně uvědoměn. Vyměřit a doměřit poplatek lze nejpozději do 10 let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla.
- 3.) Pro ostatní promlčecí lhůty platí zvláštní předpisy (zák.č. 337/1992 Sb., v platném znění)

Čl. 11

Touto obecně závaznou vyhláškou se ruší obecně závazná vyhláška č.1/2003
O místním poplatku ze psů, která nabyla účinnosti 01.01.2004

Čl. 12

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení tj. 1.1.2011
z důvodu naléhavého obecného zájmu

Ing. Daďa Pavel
starosta obce Křtomil

Mgr. Eva Kubíčková
místostarostka

Vyvěšeno: 20.12.2010

Sejmuto: 4.1.2011

Zdroj: Obecní úřad ve Křtomili